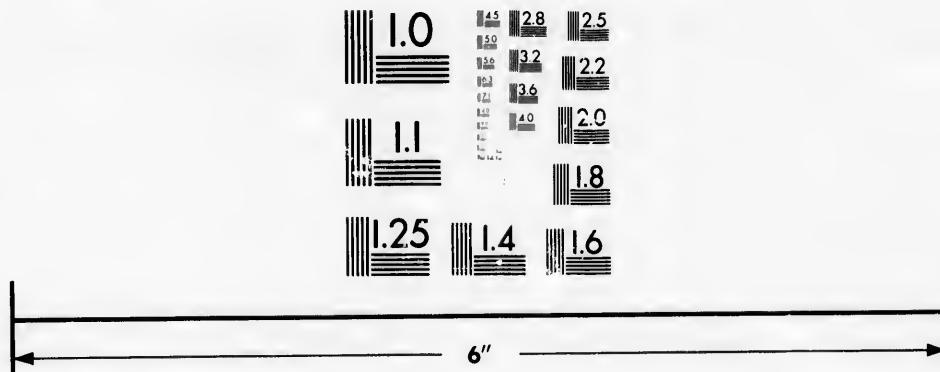


**IMAGE EVALUATION  
TEST TARGET (MT-3)**



**Photographic  
Sciences  
Corporation**

23 WEST MAIN STREET  
WEBSTER, N.Y. 14580  
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH  
Microfiche  
Series.**

**CIHM/ICMH  
Collection de  
microfiches.**



Canadian Institute for Historical Microreproductions

Institut canadien de microreproductions historiques

**1980**

**Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques**

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

- Coloured covers/  
Couverture de couleur
- Covers damaged/  
Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated/  
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing/  
Le titre de couverture manque
- Coloured maps/  
Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black)/  
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations/  
Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material/  
Relié avec d'autres documents
- Tight binding may cause shadows or distortion  
along interior margin/  
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la  
distortion le long de la marge intérieure
- Blank leaves added during restoration may  
appear within the text. Whenever possible, these  
have been omitted from filming/  
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées  
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,  
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont  
pas été filmées.
- Additional comments:/  
Commentaires supplémentaires:

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured pages/  
Pages de couleur
- Pages damaged/  
Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated/  
Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed/  
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached/  
Pages détachées
- Showthrough/  
Transparence
- Quality of print varies/  
Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material/  
Comprend du matériel supplémentaire
- Only edition available/  
Seule édition disponible
- Pages wholly or partially obscured by errata  
slips, tissues, etc., have been refilmed to  
ensure the best possible image/  
Les pages totalement ou partiellement  
obscures par un feuillet d'errata, une pelure,  
etc., ont été filmées à nouveau de façon à  
obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/  
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
	✓				

12X                  16X                  20X                  24X                  28X                  32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

Nova Scotia Public Archives

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

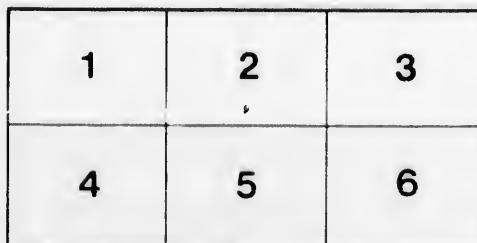
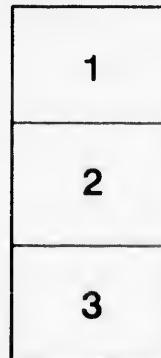
Nova Scotia Public Archives

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.





THE GOSPEL ACCORDING TO

ST. JOHN

IN THE LANGUAGE OF THE  
MALLISEET INDIANS  
OF NEW BRUNSWICK.

---

LONDON  
1870.

---

**Cambridge:**

**PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY  
BY C. J. CLAY, M.A., AT THE UNIVERSITY PRESS.**

---

## ST. JOHN.

---

### Chapter I.

1 Taněk' ūmskooōs' machahak' Kŭlocs-wagūn eoos': ha neaga Kŭlooswagūn wejāooa'-būnil. Nŭkskamūl: ha neaga Kŭlooswagūn Nŭkskamewwoos'.

2 Yoot taněk' ūmskooōs' machahak' wejāooa'būnil Nŭkskamūl.

3 'Mseu kĕkwsăl ooche-kesetăsoosüp'ŭnil nāgūm; ha neaga tan skat kesé'tookūs', skat kesetăsewīs'.

4 Nāgūm oohūkěk pŭmowsooagūn eoos'; ha neet pŭmowsooagūn oopüsâkwhékumooō pŭmowsooenooúk.

5 Ha pŭsakwhék lebeteahťs pĭskâhtă-dook, ha pĭskâhték skadama wekwěhtoo-nāweepūn.

6 Pŭmowsoo'enoo' oochípchetak'aněs' Nŭkskamooikdök le' wesoos Sabadis.

7 Nāgūm ooche-püküchehěs' oonooch İn-speu-wöölaman, oonüspeuwöölämăd'ümün yoot pŭsakwhék; w  laman 'mseu w  n  k ooche-wool  ams  t  moote'nea nāgūm oohūkěk.

8 Skat net nāgūm pŭsakwhék, k  nook-  loo üpcheda'kaněs' oonüspeuwöölämăd'ümün yoot pŭsakwhék.

9 Net oolāmāwagūne-pūsakwhēk tan egū-hak's ooskit'kūmīkw, pūsakwhā'tooōts' 'mseu pūmowsoo'enoo'.

10 Nāgūm eoos' ooskit'kūmīkw, ha neaga ooskit'kūmīkw oochekeših'tasoos nāgūm oohūkēk, ha neaga ooskit'kūmīkw skadama ookūchijehoogooesüb'ūnīl.

11 Pūkūchēhēs' tan yoot nāgūm tēbēltūk, ha nāgūm tēbēltūk skat wekwēhlū-gooūn.

12 Kānookūloc tanīhī wekwēhlījīhī oome-lanēs' tūpēltūmooagūn Nūkskam oonejanīn, nīktūna tanīk wēlamāwēltūmat we'sooūn.

13 Tanīk skat wēje-nūmekūsoolteekwīk pūka'kūnūk, kūsūna 'mhūk ooledūhadūmooa'-gūnūm īkōōk, kūsūna pūmowsooenooūk ooledūhadūmooagūnūmoo-īkoo'ōk ; kānookūloo oochenūmēgoosoołtooūk Nūkskam-ooīkōōk.

14 Ha Kūlooswagūn 'mhūkooěsoos', ha eoos' tan āāyūkw, ha k'nūmetooōnēnoopūn oochehetūmetūhadūmooagūn ; stūkā' Wāgg-wōōsīt Nūkskam wīhwebeu' ookwōōsūl oochehetūmetūhadūmooagūn, ūpsūnpoos' hū-lēlmoogwāwagūn ha neaga oolāmāwagūn.

15 Sabadis, (San), oonūspeuwōōlāmalas-übūnīl, ha ootookěmīhtāsoos', eetūmoos': Woot nāgūm tan woot nēstūhookpūn [tan ēgedū-man'] tan woot wējepūkūchēhat n'tasedāmūk eoos mēskw nel ā'ewōn', ee'būchūl peěmek'chetūmītpūsoo katūk nel.

16 Ha 'mseu tan kēseyūk'w koochim-sū-

nūmūn-ěnoo'pūn oopūsnāta'gūnūm, ha neaga lēlmoogwāwagūn ooche lēlmoogwāwagūn.

17 Kānookūloo bootoosooagūn oocheme-looñes' Mooisk, kānookūloo lēlmoogwāwagūn ha neaga oolāmāwagūn ooche-ch'kooehēs' Sā-soos oohūkēk.

18 Mēskw wēn nūmehow'eūl Nūkskamūl tan tēpōokt toccheu ; wīhwebu Ookwōösūl tan Oometākwsūl ootlāmsēk āelejīl, nāgūm ooke-sāgūnemal.

19 Net yoot Sabadīs oonūspeuwōölāmāwagūn tan toocheu Lēsweesūk ochipchedaka'nea Sāloosālēmk' pahtūleaas ha neaga Lebeik' wēdabēkselejīhī oopabēhchema'nea : Wēn kel ?

20 Ha oopabēkāgūnoodūmooa, ha skat ookadooñn, kānook oopabēkāgūnoodūmooa, eedūm : Nel skat Newēskooweu.

21 Eaga ootūle-pabēhchema'nea : Kēkw-sā'ūloo ? Kel net Eleijah ? Sabadīs eetum : Skat : Kel net nekanikchijeta'kāwīn ? As-edāmat : Skat.

22 Netwāje yūhatīt : Wēn kel ? wēlamān n'keseasedēma'nooūk tanik pējetakūlinūmūk-pūnīk : tanūloo ūktūloo'dūmūn ūkhūk ?

23 Sabadis eetūm : Nel ookūloosooagūn tan wēn ētlookēmīts bakūtakūmeekw, ētle-ēdūkūs : Oolekeakwādook Ukchesakūm ootowt' : tan e'dūkūs nekanikchijeta'kāwīn Esae.

24 Nīkt tanik kesipche-takēmkūsūp'ūnīk ooche-eoolūsūb'ūnīk Pălooseūk oohūkāwōk.

25 Ha oopaběhchemawöl, ootehawöl : Net-wāje kěkwsāňloo wějepapteisooěhloo'eň ? skat Newěskooowewün, kūsūna Eleijah, kūsūna nüt nekaníkchijetakāwín.

26 Sabadís asedāmât, eetüm : Chooděhloo nel n'papteisooěhloo samagwanük ; kānooküloo wěn sěhkět abaseu ūkhükāwök, tan skat kějejehawěkw :

27 Nāgüm nüt tan wějepüküchehat n'tas-edāmük, ha eoos' měskw nel āewōn' ; tan oochesügoonäp' skat nel 'ntepkow teunāwín' 'ntäpkwěhtooön.

28 Net neetül kěkwsāäl keskăjítpeaks-übňneegü'l Bātăbülék, kamük seep tan ělewesooïk's Sooldün, (Jordan), tan tět Sab-adís ětlepapteisooěhtasíts.

29 Net ā'taeu' keesook Sabadís oonüm-ihal Sāsoosül wěchkooe'halejíl tan āit, ha eetüm : Sagihöök ! K'chenükskam Ootüsep-eesümü'l, tan machěptakw ooskít'kumíkw lakümíksooagün.

30 Nāgüm nüt tan wěskooemookpün tan eetümanpün : Ooskedäp oocheüpüküchehě n'tasedāmük tan āits nel měskw a'ewōn', eebü-chü'l eoos nel měskw ā'ewōn : (eebüchü'l ājepěamíkchetümltpüsoos' katük nel).

31 Ha nel skat n'kūjejehawis' : kānooküloo wělaman oocheměswātasín Islělk'wěchkooe-papteisooěhlooe-anpün samagwanük.

32 Ha Sabadís 'nspeuwoolämäpün, eetümoopün : Nkesenümíha Nükskam oochücha-

kool oochebüněgwěsoo spūmkeek leegoo stů-ká' pǔlēs', ha ũngěsoo oohükěk.

33 Ha skat nǔnoo-oweeepǔn; kānooküloo nāgǔm tan ělgemětpǔn n'papteisooěhlooön samagwanǔk, n'tehoogoopǔn nel: Uktňume-hach' Nǔkskam ochčhakool ochkuue-pǔn-ěgwěseelín ha n'gěsooúl oohükěk, nǔt nāgǔm tan noochepapteisooěhlooët We-je-oole-ne-wěskwít-ooíkőök. (Nǔkskam ochčhakool.)

34 Ha nel nǔmehapǔn ha nǔspeuwoolâm' nǔt choo Nǔkskam ookwōösüł.

35 Net ā'taeu' keesook Sabadís apch sěhkět, ha nesoo tanihí ěgěhkemajihí [wejā-ooawöł.]

36 Ha ootütlüsagehal Sāsoosüł pāmoo-salejíł, eetüm: Sagihőök'! ootüsepeesümüł Nǔkskam!

37 Ha yookt nesooúk egěhkemoojík oonoodoowawöł Sabadesüł ětlewěstoolejíł, ha nā'gǔmow oonoosoogacawöł Sāsoosüł.

38 Eaga Sāsoos kwōölpekapooësoo, ha oonřmiha oonoosookagoo, ha ootihá:

Kěkwsā' kwelooëtooëkw? Ootehawöł: La-bei, tan kese kwōölpewetasík, eetümun, Uktüběltüm, (Saküm) tama' k'tih'?

39 Sāsoos ootihá: Ch'kookowdíkw, ha k'nǔmetoonea'ch. Pětkowtooúk ha oonřme-toonea tan tět äelit, ha wejāooawöł net keesook. Tamaha'l 'nkoodinskěgāwā' pas-koodeegǔn.

40 Pěskw níkt nesejík ooskedäp'eük ta-

nik oonoodoo-owōsūb'ūnīl Sabadesūl ētlewēs-toolejīl, ha neaga n'noonōōsoogooōnea Sāsoosūl, Atūlā' nūt, Semoo Peāl wējegededejīl.

41 Nāgūm tūmk oomūskooōl wijegededejīl Semooūl, ha ootīhal : N'mūskooōn Newēskwīt, tan kese kwōōlpewetasīk edasoo Mīmkwāna.

42 Ha oopējīphal Sāsoosk'. Sāscos ās-agīhat, eetūm : Kel Semoo, Sona ockwōōsūl. Keel ūktūlewehoogūch Seepūs, tan kese kwōōlpewetasīk, edasoo, Pūnōp'skw, (Peāl.)

43 Net kūtūk ātaeu' keesook Sāsoos kūtelehē Goolelētk, ha oomūskooowōl Pelipūl, ha Sāsoos ootīhal : Noosookooōn'.

44 Net Pelip tūlāoweu Bētsādāk, Atūlā' ha Peāl ootoodēnāwō.

45 Pelip oomūskooō Nataneālūl, ha ootīhal : N'kesīmskooōn nāgūm tan Mooes ūtploodūmooagūn ūkōōk, ha neaga nekanīk-chījetakāwīnōōuk ootoowīkhōwōsibūnīl, nūt nūt Sāsoos Sosēp ookwōōsūl, tan oochā' Nasalētk.

46 Nataneāl ootīhal : Māch kese kēkw kūlōōut wējenoodahhak Nasalētk ? Pelip ootīhal : Ch'kooe ha sagīht.

47 Sāsoos oonūmīhal Nataneālūl wēch-kooehalejīl tan āit, ha ootūle-āgūnemal : Sagīhōōk ! Islēlk wedātkoonkūsīt, kētlāwāoo-agūn ūkōōk, tan oohūkek kēspoogahlūtōoagūn skat eyewe.

48 Nataneāl ootīhal : Tama tēt koochīk-

chejíhe nel? Sāsoos asedāmat, ootīhal: Měskw wekwimlook'w Pelíp, ā'eūn āměkāoo meenik-üpüs', k'nūmehooloopūn.

49 Nataneāl asedāmat, ootīhal: Labei, N'sa'kūmam, kel Nūkēkam Ookwōsūl, kel Islēl Ookīnchāmūs'ūmūl.

50 Sāsoos asedāmat, ootīhal: Eebūchūl k'tehooloopūn, k'nūmehooloopūn āměkāoo meenik üpüs', netwāje oolāmāwēlmeūn? k'nūmetoonūl'ch ājenūgūmkīkwūnool, āje-ūsūge-na'goottol, skatūk neetūl.

51 Ha neaga ootīhal: Ulāu, ūlāu, yūh-ool, ēlmeha'kch k'nūmedoo'nc h spūmk pantēhtēhch', ha Nūkskam ootasālīm oonagīh'ēuk ha neaga āměhkēheūk pūmowsooīn Ookwōsūl oohūkēk.

## Chapter II.

1 Ha noohooāwā' keesook nebooöwagūn egěhāpūn Cānāk, Goolelētk, ha Sāsoos we-gooūsūl net eoobūnīl.

2 Ha neaga Sāsoos ha neaga tanik wědū-kěhkemootpūnīk oohūkēk wekwemabūnīk nebooöwa'zūnūk.

3 Ha tan měchehak měkwabak Sāsoos wegoōsūl ootehapūnīl Sāsoosūl: Skadama ooměkwabakūme'weyūk.

4 Sāsoos ootīhal: Apit' wowchehool? n'těbūnaskooe-hagūm měskw egūhāoo.

5 Wegooūsūl ootīha lookā'wenoo: Tan Sāsoos yūhoolakw, net ūlookhūtīk.

6 Net üpooltooūk net kamachin samag-

wōnāyak pūnōpskwāūk katkookūk, Lēsweesūk etūlewōkūmālüt̄imkāwāamooō ūkōok ; lebūskasooltooūk hal nesinsk galonūk.

7 Sāsoōs ootīha: P'sūnpēhlook samagwōnāyak katkookūk samagwōn. Ha oopūsūnūpēhlawō, ha tētpūpēhlawō.

8 Ha ootīha : Oochesoogatook tūkā'ch ha lapelūmoowōōk' ētlesakūmowit wīkūpaltemūk. Neaga ootūlāpelūmooōn'ea.

9 Tan toocheu ētlesakūmowit wīkūpaltemūk kese kwētūk samagwōn, tan mēkwapakēhtasik, ha skat ookūjejetooūn tama'tūlā', kānookūloo lookāwenooūk tanik soogatagwīk samagwōn ookūjejetoo'nea, ētlesakūmowit wīkūpaltemūk wīhwemal moosemāleāool,

10 Ha ootīhal : 'Mseu wēn tūmk poonēhtakw mēkwabak kēlooōk, ha ookeše-mūkēsūmooltetit, toocheu tan skat ēdooche-kūlooūtoonook. Kānookūloo kel kese 'nkēhtoon kēlooōk mēkwabak malūmūtā tūkāch'.

11 Net yoot tūmkāwā kenooōskoodeegūn Sāscoos kesetakwpūn Cānāk, Goolelētk, ha oomēssooādoonāpūn ookechetūmetūhadūmooagūn, ha tanik wētūkēhkemootpūnīk oohūkēk ootūle-wōölāmsūtūm-ooteneapūn oohūkēk.

12 Net agīmtē Sāsoos lebūnēhgwēsoopūn Cāpūlneūmk', nāgūm ha wegoo'ūsūl, ha wījegemajīhī ooskedape, ha neaga tanik wētūkēhkemoojīk oohūkēk, ha yoot tēt skat oosipkeyool-teuneaweeapūn.

13 Net kāga Lěsweesůk oonankůmihakāwāa'mooč, ha Sāsoos ūtkwakwěhě Sāloosälěmk'.

14 Ha ootütlímskooč K'chehemeāwīgwamůk níkt taník ětlankoohüttelejíhí koo-ooso, ha ūseep, ha plěs, ha noocheěswōöngík man ūpooltőč.

15 Ha ooche-kesěhtoon eběš' ababúsees' īkőč, 'mseu oochenooděpow'oola K'chehemeāwīgwamůk, ha koo-ooso, ha ūseep, ha oosoogeikan nooje-ěswōöngík oomaním'ooč, ha ookūtkwādooanůl ootatooe'-pooteewǒl.

16 Ha ootīha taníhě ankooékhatejíhí plěs: Sěmatőč netůl: Moo sak malsanīgwōmādooakěkw N'mihtakws week.

17 Ha taník wětükěhkemoojík oohükěk oomíkwetůhadůmňnea ootülwíkhasin: Ookūsělmůkwsoot kel kegük tǔlā', nůhkahlükoon.

18 Netwāje Lěsweesůk aseděmatít Sāsoosůl, ootihawǒl: Kěkwsā' kenooōskoodeegün měsooěhtooeč koojelěhtoon netůl?

19 Sāsoos asedāmat, ootīha: N'kekaskwōškātőč yoot K'chehemeāwīgwōm, ha n'soogünük' n'kesetoonch'.

20 Netwāje Lěsweesůk eetůmootít: Nāoořinsk kěseegütün chěl kamachín kwěneta-soopün yoot k'chehemeāwīgwōm, ha keluch' kesetoon'ch n'soo'günük?

21 Kānookůloo Sāsoos wěskoo'ootük oohük ookechehemeāwīgwōmín.

22 Netwāje keseabijebět', taník wětükěh-

kemoojík oohükěk omíkwedühadümülin nāgüm ooke-se-yoohoogoon-ea'bünil yootü. Ha oolämsütümün'ea tan ēlwikhask [K'che-wíkheegünük,] ha neaga kūlooswagün tan Sāsoos kese-yūhatpün.

23 Na tan toocheu Sāsoos āit Sāloosälémk wíkhüpalemük nankümihakawā, wíkhüpalttookeesookük, üktanowksooük wélamsütüm-ootít wesooünük, tan toocheu němetooteejíl kenooëskoodeegünül tanül keseléhtakajíl.

24 Kānooküloo Sāsoos skat ootüle-oolamsüt-ooawün oohükawök; eebüchülmseuwěníhí ooküjejeha;

25 Ha skat ootümetühamoweül wěnil oonüspeuwoolamawön ooskijenooül; eebüchülmoonükanaňnum'ünül tanü! kékwsäl äekülmumsooënooük.

### Chapter III.

1 Naga ooskedape āitsübünök' Pälooseük oohükawow' iköök lewesoosübünök Nikoodäm, tanök ētlitploodüm-ooenooitsühünök Lesweesoo iköök.

2 Nāgüm ootëtle-püküche-anësüp'ünül Sāsoosül nebayoo, ootehasüp'ünül: N'sakü-mam, küjejehoolpün künoodükëhkekämün wějehayin Nükskamoo iköök; eebüchülmusat wěn ookeseläatoonül yootü künooëskoodeegünül tanü! kel kesetoonü!, skat Nükskam wejehäma'kw.

3 Sāsoos asedāmat ha ootihal: Ulāu,

ňlāu, yōōhool', skat wěn mīnooñümee-koos-eekw, skatūch oonümetooün Nūkskam ookin-chāmūswagim.

4 Nīkoodēm ootīhal: Tanūch. wěn tīle-kese-nūmekoosin kes kēcheuskijenooit? kese pejēsoo'p nesāwā' wegooüsūl ha apchī nume-koosoo?

5 Sāsoos asedāmat: Ulāu, ūlāu, yōōhool, skat wěn oochenümekoosek w samagwōn īkōök, ha neaga Wēje-oole-neweskwiłtooikōök, skat nāgūm kesiksehāoo Nūkskam ookinchāmūswakemük.

6 Tan kākw wějītkesítpehak 'mhūkēk, 'mhūk net: ha tan kākw wějekesítpehak 'mchūcha'kwoołkook, 'mchūcha'kw net.

7 Moo sak asūgetūhasekūch k'tehoolün choodēhloo tēpkaoootoo k'tūlnabeoolte'nea apch.

8 Woochowsün wětsük tan ēleoole-dūh-adūmooik, ha ke k'noo'tümün mětālāmsük, kānookūloo skat k'chijetoo'ün tan wěje'a'k kūsūna tan āleha'k. Net tēlāit 'mseu wěn tan wěje-ulnāb'eit Wēje-oole-neweskwił-oo-ikōök.

9 Nīkoodēm asedāmat ootīhal: Tanūch yootūl kěkwsāl ūlekeselāu?

10 Sāsoos asedāmat ootīhal: Kel ētū ētlenoodükēhkekāmeün Islāl īkōök, ha skat k'chijetoo'nūl yootūl kěkwsāl?

11 Ulāu, ūlāu, yōōhool' nooskoo-oodümnēn' tan kěje'tooěk, ha nūspeuwōłlama'dū-

mūnēn' tan neme'toočk, kānookūloo kelooow'  
skat wihkwātoone'owweepūn nūspeuwōōlam-  
āwa'gūnūn.

12 Kese yōōhoolēkwsūbūn tanil ooskitkū-  
mīkwāwāäl skat oolāmsütūmooākoosūbūn,  
tanūch k'tule-oolāmsütūmūn'ea yōōhoolāākw  
tanil spūmkeek tūlāyāl?

13 Ha skat wēn kese oona'gēsu spūmkeek  
nūt tēpōōkt nāgūm tan wēje-pūnāgwāsīts  
spūmkeek, ea' pūmowsooīn Ookwōōsūl tan eu  
spūmkeek.

14 Ha stūkā' Mooes tēleunagēlatpūn  
hatoosīsooūl bakūtakūmeekw, net tūkāch oo-  
tachooe-leoonagēhlan pūmowsooīn Ookwōōsūl.

15 Wēlaman 'mseu wēn tan wēlāmsütük  
oohūkēk ooteīnch askūmowsooagūn.

16 Eebūchūl Nūkskam ēdooche-moosajīt-  
pūn ooskitkūmīkw wējemelooētpūn wihwebu  
Ookwōōsūl, wēlaman 'mseu wēn tan wēlām-  
sütük oohūkēk, skatüp ūksekāhāwe, kānook-  
ūloo ooteīnp askūmowsooagūn.

17 Eebūchūl Nūkskam skat oocheūlkemo-  
we'būnīl ookwōōsūl ooskitkūmīkw oonmājīt-  
ploodūmūlīn ooskitkūmīkw, kānook oočīlkema'būnīl  
wēlaman ooskitkūmīkw ooche-  
kekan oohūkēk.

18 Tan wēn wēlāmsütük oohūkēk skat  
oonmājītploomaoo; kānookūloo nāgūm tan  
skat wēlāmsütūmo'k tūkāch oonmājītploo-  
ma: eebūchūl skat wōōlāmsütūmooūn Nūk-  
skamūl wihwebu Ookwōōsūl wesooūn īkōōk.

19 Ha yoot wejihak oonmājītploodūmoo-agūn, eebūchūl pūsakwhēk egahak ooskit-kūmikw, kānookūloo pūmowsooenooūk pā-āmemooosaje'nea piskatēk skat tētpu pūshakwhēk, eebuchūl ookesetakūnoowōl skat kū-looūtooe'ēwl.

20 Eebūchūl 'mseu tan wēn pooske-wōbūlūllookēt oochūseenūmūn pūsakwhēk, ha skat oopūkūcheowūn pūsakwhēk, wēlamān ootūlookāwa'gūnūl skat oochemowūnūl.

21 Kānookūloo tan wēn wēlāmālookēt (ootūlātoon oolāmāwagūn,) pūkūchehēpūsakwhēk, wēlamān ootūlookāwa'gūnūl kūjejeda'-sooūl oochekeseda'sooūl Nūkskam-ooikōök.

22 Net kesitpehādool yootūl kēkwsāäl Sāsoos pūkūchehāāpūn, ha neaga tanik wētū-kēhkemoojīk oohūkēk pēdabasoo'būnīk k'tak-ūmīkōök Lēsweesooakīk, ha net tēt ētlemow-eooltetitpūn, ha ētlepapteisooēhllooatetitpūn.

23 Ha neaga Sabadīs ētlepapteisooēhlloo-āāpūn Enūnk kwīheu' Sālēmk, eebūchūl k'tanagoot samagwōn āīkpūn net. Ha pēdabasoo'būnīk ha papteisooēhtasooltoo'būnīk.

24 Eebūchūl Sabadīs māch mēskw pees-ēhloweepūn laplesoonūk.

25 Naga toocheu' pahēhchetooagūn eegēhē Sabadīsk wētūkēhkīmkoosejīk ha Lēswees ooche wōkūmēhlūswagūn.

26 Ha pēdabase'neāl Sabadīsūl ha oote-hawōl: Labei, (Tūpēltūm,) nūt ooskedap tan nesāowdeēkpūn Kamūk Sooldūnk, ha kel tan

něspeuwōlāmāootüpün, sagiht, nāgüm pap-teisooehlooě, ha 'mseu pūmowsooenoočk oo-pědabaseeneal.

27 Sabadīs asedāmat, eetüm : Skadama wěn oomüsünümooün kākw, skat oocheme'lamook' spūmkek.

28 Kelooow' koojīnspeuwōlamhüteeba nel yōōhoolākpün nel skat Neweskwič, tan Mīmkwānōo ; kānooküloo nekankimk' nāgüm oohükěk.

29 Nāgüm tan ā'uöt matamaleāwōöl, moosemaleā nüt ; kānooküloo moosemaleā weda'beül tan sěhkět ha oonoodooowöl moosemaleāwōöl, kūma'ch oole'dūha'soo ooche moosemaleāool ěltakwseelit. Netwāje yoot nooledūhasooagün psūntě.

30 Nāgüm chōč pūme'nūgümkil, kānooküloo nel chōč n'pūmeäpsügıl.

31 Nāgüm tan wějehat spūmük mowespāu. Tan tūlā' k'takümeegook, k'takümegwāwānet, ha ooskoo-oo'dūmün k'takümikw. Nāgüm tan wějehat spūmkek mowespāu.

32 Ak tan němetakwpün ha neaga tan noodüküpün, wějīnspeuwōlamět, ha oonüspeuwōlamāwagün skadama wěn wekwěh-too'ün.

33 Nāgüm tan wekwěhtoon oonüspeuwōlamāwagün kesīnspeuwōlamalat Nūkskamūl oolāmāwagünelin.

34 Nāgüm tanil Nūkskam ělkematpünil eetümünül Nūkskamūl ookülooswa'günül ;

eebūchūl Nūkskam skat ootūlemeloo-woonūl  
Wěje-oole-newěskwilejīl ūtpeheegūnūk.

35 Wěgwōos̄it Nūkskam oomoosajenūl  
Wěmitakwselejīl Nūkskamūl, ha 'mseu kākw  
oomclan ɔopetenūk.

36 Nāgūm tan wělāmsūtūk Wěmitakws-  
elejīl oohūkēk, ootein askūmowsooagūn. Kā-  
nookūloo nāgūm tan skat wělāmsūtūmook'  
Wěmitakwselejīl, skatūch oonūmetoo'ūn pūm-  
owsooagūn; kānookūloo Nūkskam ookeiooa-  
gūn ūngesoo oohūkēk.

#### Chapter IV.

1 Netwāje tan toocheu Uksakūmamūn  
ookūjeje'toonāpūn Pālooseūk ookese-nootūma-  
tenea Sāsoosūl ookesēhlan ha ookese-papteis-  
ooēhlan peāme-ūkchā'oweū' noojekēhkemajīhī  
skatūk tētpeu Sabadīs ;

2 Cheegow' skat Sāsoos papteisooēhlooēkw,  
kānookūloo tanīk wětūkēhkemoojik oohūkēk  
papteisooēhlooatooūk ;

3 Oonūkūtūmūnāpūn Lěsweesooakīk ha  
ūlehāpūn Goolelētk.

4 Ha chooe-lesabehāpūn Samālīk.

5 Netwāje pūkūchehē oodānēk Samālīk  
tūlā'lewe'soewe' Seikūl, kwīheu' k'takūmīkw-  
ses tan Sako'p kese melātpūn ookwōosūl  
Soosēpūl.

6 Nūt Sakop' weuhtabilmūset net tēt eoo-  
pūn. Sāsoos netwāje kūspūnāoos ūnhoolbē-  
sīn weuhtabilmūseelīt. Ha tamahal' abaskwe.

7 Net Samāleāwiskw' pūkūchehč oonadapelüm. Sāsoos ootīhal : Sih'mooin'.

8 Eebūchūl ēgěhkemātpūnihi labasoo'bū-nik očdāněk oonatūnōčhmūn'ea mechooagün.

9 Neaga netwāje Samāleāwiskw' ootīhal : Tan ūlāu kel Lēsweesooeūn ēgwějim'eūn člūsmeūn nel, nel Samāleāwiskw'? Eebūchūl Lēsweesük ha Samāleāweük skat oosewākal-toolte'weuk.

10 Sāsoos asedāmat ootīhal : Kūjeje'too-ūnsūpūn Nūkskam ootūlēlmūgwěmkāwāyām, ha neaga ūkchijehūtsübün tan wěn yoo'hoosk Sih'mooin', kweloodūmooönāpūnp, ha ūkmil-koonāpūnp' samagwōn pěmowhsooík.

11 Apet ootīhal : Sakūm, toowōbilmūsoot' skadama ūkteuow', ha weuhtābilmūset pihtäl-güt; netwāje tama tět ūktein yoot samagwōn pěmowhsooík ?

12 Kel ūkpeāmespā' skatük kūmīhtakwsūnook' Sako'p, tanak melīnmūkpūn yoot weutabilmūset, ha wějūsmeotpūn nāgūm, ha neaga oonejan', ha neaga ootoohěm'?

13 Asedāmat Sāsoos ha ootīhal : M'seu wěn tan wějūs'ūmít yoot samagwōn, apchūch kūdoowōösūmoo ;

14 Kānookūloo tan wěn wějūs'ūmít samagwōn tan nel melook'ch, skatük kūdoowōösūmeu askūmeu'. Kānookūloo samagwōn tan melook'ch nel, ootabilmūsinch' oohūkěk, lemoos-kakūmetěhāch askūmowsooa'gūnūk.

15 Abit ootīhal : Sakūm, melīn yoot

samagwōn, wělaman skatūch n'kūdoowōs'-  
ūmeu, kūsūna skatūch noochkooīhow nad-  
peelūmoo.

16 Sāsoos ootīhal: Ulīh', ha wihkweman'  
kooskedapēm, ha koochkooīhan yoot.

17 Asedāmat āpet ha eetūm: Skadama  
nooskedapēmeu. Sāsoos ootīhal: Koolāmā-  
heetūm, Skadama nooskedapēmeu:

18 Eebūchūl kel nanoobūník kocschedāp-  
āmūk; kānookūloo ooskedāp tan āuūt tūkā'ch,  
skat nesooweuneu. Ulāu eetūmūn.

19 Apet ootīhal: Sakūm, nūmīhtoon  
ūknekaníkchijetakāweenooīn.

20 N'metakwsūnook tūlyūmehatoo'būník  
yoot woochōök, kānookūloo kelooow' uktetū-  
mooteba Sāloosālēmk ēchooetūlyūmehamūk.

21 Sāsoos ootīhal: Apet, oolāmsitooīn  
tēbūnaskooīhak chkooehē tanūch toocheu  
skatūch wihwenooamawewa Wēgwōōsít Nūk-  
skam yoot woochōök, kūsūna Sāloosālēmk.

22 Kelooow' skat kūchejetooonea tan kākw  
wihwenooōdūmēkw. Neloon nkūjejīhan tan  
wihwenooamoo'kūt; eebūchūl kekāwagūn  
oochehē Lesweesooīkōök.

23 Kānookūloo tēbūnaskooīhak kūteēgēhē  
ha tūkāch' egēhē, tan toocheu oolāmāwagūne-  
emehāwenooük wihwenooamawōlch' Wēgwōō-  
selejīl Nūkskamūl 'mchūchakoo-īkōök, ha  
oolāmāwagūn īkōök. Eebūchūl Wēgwōōsít  
Nūkskam ookwelooōhū wihwenooowōmkoon  
yūhōōht'.

24 Nūkskam 'mchūchakweu, ha tanīk wīhwenoamajīk, ootachooe-ūlewīhwenoamawōl 'mchūchakoo ikōök, ha oolāmāwagün ikōök.

25 Apet ootīhal: Nkūjejīhtoon tan Mīmkwānoot chkoolhē, tan ēlewesīt Newēsk. Tan toocheu pūkūchehatūch 'mseuūch kēkw-sāl ūktagūnoodūm-agoonēnōoūl.

26 Sāsoos otīhal: Nel wēskooeemūl, nel nūt.

27 Net tēhna oopēdabaseelīn tanīhī ēgēhkemajīhī, ha asūgedūhasooltooūk ooskooeman āpelejīl. Kānookūloo skadama wēn eetūmoo, Kākw kwelooōhtooūn? kūsūna, kēkwsā' wēche-ooskooeemūt?

28 Un āpet oonūkūlal ootatooōhpelūmū-sooteūl, ha ūlīhē oodānēk, ha ootīha pūmowsooenoo,

29 Chkooabasīkw, ha sagīhook pūmows-ooīn, tan agūnoodūmooītpūn tan 'mseu kēkw-sāl ēletakeanpūnīl. Skat nūt tan Mīmkwēnoot? Newēskooīt?

30 Netwāje noodeabasetīt oodānēk, ha pē-dabasooūk tan āelīt..

31 Net tēhna tanīk ēgēhkemoojīk oohūk-ēk wekoodūmooōnea Sāsoosūl ootīhawōl: 'Nsakūma'mūn, mīts.

32 Sāsoos ootīha: N'teīn mechooagün tan meeche, tan kelooow' skat kēje'jetoo-ēkw.

33 Netwāje nootūkēhkemoojīk yōōhoo-

dooltoočk : Māch wěn kěkwsā' ookesepějíp-  
toočn tan meecheelit ?

34 Sāsoos ootīha: Net neeloo n'tūlēhtagan  
nāgūm ootooledūhadūmooagūn tan pedūke-  
mītpūn, ha n'ke'sātoo'ōn ootlookāwagūn.

35 Skat ūktedūmoopa māch nā'oočk kesoo-  
sūk toocheu' koočkwñkhütin ? Sagihdök,  
'ktehoolpa, woonagěhtöök ūkseskoo'wöl ha  
sagihtöök pěmskoodāgıl, eebüchül tükāch'  
wötěptādool ooche koočkwoonaasoo ; (eebū-  
chül tükā'ch wōbā'uł keslēskwtāādool ooche  
koočkwoonaasoo.)

36 Ha nāgūm tan těmsawět oomüsün-  
ümün aběnkagūn, ha koowöküneegě asküm-  
owsooagūn īkōök : wělaman nāgūm tan  
ěkehkět ha nāgūm tan těmsawět mowewōō-  
ledūhasoočkch'.

37 Netwāje ūlīhak yoot kūlooswagūn :  
Pěskw kehkě, ha kütük tūmsawě.

38 K'pūchetakaloopūn k'tūmsawōn tan  
skat kese segūlookhütūmooākoopūn. Kütük-  
kek ooskedāpěk' segūlookhütoo'bünlik, ha  
kelooow' kūseabaseneapūn oosegūlookāwa-  
gūnnoočk.

39 Ha ūktanakwsoočk Samāleākāwečk  
yoot oodāněk tūlāāyak, oolāmsütūmün'eal  
oohükěk ooche āpet ookūlooswa'gūnlik, tan  
ělīnspeuwōōlamít, eetūm : Nāgūm nūstoo'-  
magoonūl 'mseu kěkwsāl tanil ělāta'gean-  
pūnlik.

40 Netwāje tan toocheu' Samāleākāwečk

pědabaseetít āeelít, wekoodūmooōnea wejāa-goo'nea. Ha net tēt kwūneheeyoo nesoo-gūneu'.

41 Ha apch peāmīktanakw̄ooük wějeoo-lāmsütümooteetít nāgüm ookūlooswa'gūnük.

42 Ha ootehawöl āpelejíl: Tūkwch noolamsütümooteněn' skatük kel ūkūlooswa'gūnük, eebūchūl neloon' noodooōn' ha 'nkūje-jīhan wōot nūt oolāmāwagün iköök oonoo-jekekēh'ooōn ooskitkumíkw.

43 Un kese nesoogūnükak Sāsoos ooche-machěhě yoot tēt, ha pūkūchehě Goolelětk.

44 Eebūchūl Sāsoos ēlīnspeuwōölämā ne-kanikchijetakā'wenoo skat ookeche-tūmetü-hamkwūsseewvün oomūtkík.

45 Netwāje toocheu pūkūchehě Goolelětk Goolelětkāweük wīhkvwěhlawöl, eebūchūl kese nūmihtoonea'būnīl 'mseu kěkwsäl kesātakw-pūnīl Sāloosälémk wīkhüpaltēmük. Eebūchūl nāgūmow pědabasoo'būnīk ētlewīkhüpaltim-kūpūn.

46 Neet Sāsoos apch pūkūchehě Cānāk, Goolelětk, tan tēt ētleměkwabakātak'wpūn samagwōn. Ha tan wěn ēspesakūmowit, (spesakūm) eu, tan ookwōösūl ētlīksenoo'-kalejíl Cāpūlneūmk'.

47 Tan toocheu kese noo'tūmat Sāsoosūl oopūkūchehalin Lesweesooakík, ha kesooche-halin Goolelětk, oopūkūchanūl ha wīhkoodūmooōn ootüle-pūnegwěseelin, ha ooke'kū-han ookwōösūl; eebūchūl kūteměcheeneūl.

48 Sasoos ootīhal : Skat nūmīhtoo'ün kenooōskoodeegünül ha neaga asūgedūhaswa'-günül, skatūch koolāmsütümoon.

49 Spesaküm ootīhal : Saküm chkooepü-nēgwēs' mēskw 'nkwoös mēhcheenékw.

50 Sāsoos ootīhal : Machūha, kwōös pū-mowsoo. Ha ooskedap wělamsütük kūloo-sooagün tan Sāsoos yūhat. Ha oomachūhan.

51 Net pēmebünēgwēsít ootasegagoo ooske-noosüm, ha ootüleagünoodümoawöł, ootihawöł : Kwōös pūmowsoo.

52 Toocheu' paběhcheemat tan toocheu' oomachěhwööl-mūlsenës'. Ootehawöł : Wöö-lagoo někwt äjeehë, looegünükāwā' paskoo-deegün, hüpüssooaagün èkwehooht.

53 Netwāje oometakwsül ooküjejetoo'lín net temeao paskoodeegün Sāsoos yūhatpün, Kwōös pūmowsoo. Ha colamsütümün nā-güm, ha neaga 'mseu week ēlebuskak.

54 Net yoot nesāwā' kenooōskoodeegün Sāsoos keséhtakw, kes kesuchehat Lěswees-oakik, ha püküchehë Goolelëtk.

## Chapter V.

1 Net kes kesítpehak yootül kekwsāäl wíkwhüpaltenāäpün Lěsweesoo īköök, ha Sāsoos ūlítkwakwěhápün Sāloosälémk'.

2 Net Sāloosälémk' pěgootābāāgëk èu kwíheu' ūsepíkhagüněhteegünük lewesweu' Lěswesooädooämük, Bětësda, (K'tümagël-kā-weekwöm,) nanünool tőohsanül.

3 Ha ūktanakwsoobunik ēlakwāchik ūk-senookāwenooük yootūl tööhsanūl, 'nkab-ooltoobūnik, ha askasooltooük, ha tanik n-booikpūnil oopete'nooöl ha ookadooöl, ootüt-laskoooh̄tooneapūn, matpēgātasoo samagwōn.

4 Eebūchūl asāl' pūnēhgwēsoopūn kenoo-weu' chooōhpēsoopūn pēgootēbāāgēk ha māt-pēgātoonāpūn samagwōn. Netwāje tan wēn tūmk chāupēsítipūn kese mātpēgā'tasik sa-magwōn, nūt kekūhootpūn tan kēkwsā kē-senookatpūn.

5 Ha ooskedape èu'bünök net tēt tanâk' kēsenookatpūnök n'sinsk kēseegütūn chēl oogūmoolchīn.

6 Sāsoos nūmīhat ootlūsīnlīn, ha kūjejīhal ootūlāeelin net kespihchē', ooteha'pūnil: Ko-ole'dūha'dūmūn kekūhoogēn ?

7 Tan kēsenookat ootasedāmal: Sakūm, skadama wēn n'tēuaoo n'choopēhlūkoon pē-gooatābāāgēk tan toocheu samagwōn mātpē-grātaasik: kānookūloo kwāne-lehae tūmk kū-tūk nekane-chooōhpēsoo.

8 Sāsoos ootīhal: Oonagēs ! oonagēh't koo-oot', ha pūmoosēn !

9 Ha nūkūsaeu ooskedap' oolāu, ha oona-gēhtoon ookoo-oot', ha pūmoosēh. Ha net keesook atlasemooekeesook.

10 Netwāje Lēsweesük ootihawōl: At-lasemooekeesook yoot: skat kooche-keseltū-magāāwūn ülgetūmooa'gūnūk ūkpūmiptoon koo-oot'.

11 Ooskedăp oot̄ha: Nāgūm tan keekihit n'teehūkw, Oonagēht koo-oot', ha pūmoosēn', (pūmīh.)

12 Netwāje paběhchemat̄it: Wēn ēa' nūt ooskeedăp tan yoohoosk', Oonagēht koo-oot' ha pūmowsooīn? (pūmīh?)

13 Kānookūloo tan kekōohoot' skat ookū-jejehow'eūl tan wēnil: eebūchūl Sāsoos sēmasōp'ūn, eebūchūl kūtanakwsoobūnīk āool-titpūnīk net tēt.

14 Agimtē Sāsoos ootūtlīmskoowōl k'che-hemeāwekwamūk, ha oot̄hal: Sagih't ke-kūhook'; moosa'k patawēhkasekūch āpch: skat ājemūtooā-yenookīch egahak ūkhūkēk.

15 Ooskedăp machēhē ha oot̄ha Lēswees Sāsoos nūt tan kekūhatpūn.

16 Ha netwāje Lēsweesūk ootūbloomawōl Sāsoosūl, ha ootūkwājenāpahawōl, eebūchūl yootūl ēlookājīl atlasemooekeesook.

17 Kānookūlōo Sāsoos ootūleasēdāma: N'mihtakws pēmlookēt malūmūtē tūkāch' ha nel n'tūlook'.

18 Netwāje Lēsweesūk peāmekwāche-nā-pahawōl, eebūchūl skat tēpōok't oosūgwōō-skēhtooūn atlasemoekeesook, kānookūloo māch āpch etūmoo'pūn Nūkskamūl Oometakwsīn, ha lēhlūsoopūn ootētpowooote'nea Nūkskamūl.

19 Netwāje ootūleasēdāma, oot̄ha: Ulāu, ūlāu, tan yōohoolēkw, Wēmītakwsīt skatūk kēkw kese ūnkoodōōkalēhtagāoo'; tēpōokt

nūmīhat' Wēgwōōselejil ēlā'tagālit eebūchūl tānīl Nāgūm ēlātagēt, neetūl ēaga Wēmītakwsit tūhaloo ēlelēhtagēt.

20 Wēgwōōsít oomoosalal Wēmītakwselejil, ha ootūgēhkemanūl 'mseu kěkwsāā! tanīl ēlātagēt. Ha oom̄isooātooñūlch' ājenūkūmkikoonool' skatūk yootūl, wělaman koocheasūgedūha-soolteneach'.

21 Eebūchūl stūkā' Wēgwōōsít abājíphat n'poo'eno ha pūmowsooētahsít, net pěskoon Wēmītakwsit pūmowsooētahsít tan ēle-oole-dūhadūk.

22 Eebūchūl Wēgwōōsít skat ootūbloomoweyūl wěnīl, kānookūloo 'mseu ūtploodūmooagūn oomeetan Wēmītakwselejil.

23 Wělaman 'mseu wāník ookeche-tūmetūhamawōl Wēmītakwselejil stūkā' ēle-kechetūhamatit Wēgwōōsilijil. Tan wōčt skat kechetūme-tūhamak'w Wēmītakwselejil skat nāgūm ookeche-tūme-tūhamow'eūl Wēgwōōselejil tanīl pětūkīmtūpūnīl.

24 Ulāu, ūlāu, yōōhoolékw, tan wěn noo'-tūk 'nkūlooswagūn, ha wělamsūtūk oohūkěk tan pūtūkīmtūpūn, ooteeñ askūmowsooagūn, ha skatūch eegehāoo wōōnmājītploodūmooagūn īkōök ; kānookūloo ookesechenooděhě n'pooa'gūnūk agīmtě pūmowsooā'gūnūk.

25 Ulāu, ūlāu, yōōhoolék'w, těbūnaskooř-hak kūte-egěhě, ha tūkāch' kese-egěhě, tan toocheu' n'pooenooūk oonoodūmootenea'ch Nūkskam Ookwōōsūl ookūlooswagūn ; ha ta-

ník oonoodúmooteneá'ch púmowsoolooúkch.

26 Eebúchúl stüká' Wégwöösít áit púmowsooagün oohükék, net ēlemeelat Wémítakwselejíl oote-eelín púmowsooagün oohükék.

27 Ha oomelanápün pěltúmooagün ootübloodúmúlín, eebúchúl nágüm púmowsooín Ookwöösúl.

28 Moo sak' asüksütúmookék w yoo'tü. Eebúchúl těbúnaskooihak egěhě tan toocheu 'mseu wāník taník áooltejík pooskünegün-alkwíkđök oonoodúmooteneá'ch ookúlooswa-gün;

29 Ha ooche-mooska-basooúkch, taník kese wōčlātákhütiptüník, púmowsooagünā' abíjeběmkāwā' íkđök; ha taník patawěk-asoooltütpüník, wōónmäjítplloodúmooagünā' abíjeběmkāwā' íkook.

30 Skat kék w n'kesínkwöötoogütúmoo. Tan ēlenoo'düm net ēlítploo'düm; ha n'tüploodúmooagün keakwi hě. Eebúchúl skat 'nkwelooótoo'ün nel nooledühadúmooagün; kānookúloo n'kwelooóhtooón' Wégwöösít oole-dühadúmooagün tan pětükemítüpün.

31 N'speuwöölamāuseán' nüspeuwöölamā-wagün skat ülehāu.

32 Kütük éu tan nëspeuwöölamāwít, ak n'kújejíhtoon oonüspeuwöölámāwagün ülöhě, tan élinspeuwöölämāwít.

33 Kelooow' ūktülgegésíneaapün Sabadísk', ha nágüm linspeuwöölámāápün oolám-āwa'günük.

34 Kānookūloo nel skat noochewekwěh-too'ün n'speuwoolāmawagün pūmowsooenoo ikōök. Kānookūloo yootūl kēkwsāäl etūmanil wěla nan koochekekatenep'.

35 Nāgüm (Sabadis) pūsakwhāpün tūlāmkūlāpün ha ūksahtooāpün, ha kelooow' kooledūhadūm-ÿneapün makeāoo kooledūhasooltenea oopūsakwhēgüm ikōök.

36 Kānookūloo peāme nūgūmkikwōön n'speuwōölāmāwagün n'tein skatük Sabadis oonūspeuwōölāmāwagün; eebūchül lookāwa'günül tanil Wēgwōösít melitpünil n'kesātoon, yootūl lookāwa'günül tanil ēlookeanil, nūspeuwōölāmāookoonül, Wēgwōösít n'pētük-imkoon.

37 Ha N'mihtakws tan pētükemitpün n'kespeuwōölāmāookepün. Kelooow' skat k'noodūmooowüneaweeepün ēltakwsit, kūsūna skat k'nūmehoweuwaapün tan ēleegit.

38 Ha ookūlooswakün skat ūktemooowwōnea mějimtāwe ūkhūkāwíkooök. Eebūchül tanil pētükimatpünil, skat koolāmsütoo-aweewa.

39 Wōole-paběh-kesagihtōök Nūkskamāwāyāl Awíkhāsegil, eebūchül ūktüledūhasooltieba net tēt ūkte-e'nea askūmowsooagün, ha yōotūl netūl wějinspeuwōölāmāweekil nel.

40 Ha skat kooledūhadūmooneaweeepün koochkoowehe-e'nea nel, ūkte-eneap' pūmowsooagün.

41 Skat nooj̄ims̄n̄ymoo'ün kechetümetüham-koosooagün p̄mowsooenoo īkōök.

42 Kānookūloo kūjejehoolpa skat ūkteoolteoonea Nūkskam ookūsēlūmooksooagün ūkhūkāwīkooök.

43 N'pūk'ūche N'mihtakws wesooünük, ha skat ūkwekwēhlebahkwōpūn. Apch kūtük pūkūchehat' nāgūm ūtā wesooünük, koowe-kwēhlawōch' nāgūm.

44 Tan' ūktile-kese-oolam-sūtūmoote'nea ? kelooow' kūmūsūn̄ymowtool-te'nea k'chetümetüham-koosooagün, ha skat kwelooōhtoone'a net k'chetümetühamkoosooagün tan wějehak' tēpōökt Nūkskam oołkōök.

45 Moo saak ūledūhasooltekēkw k'mūsīmlūbach' N'mihtakwsük. Eu tan wēn mēsimūlakw, nūt Mooes', tan oohūkēk ēledūhasoolteēkw.

46 Eebūchūl woolāmsūtooēk'w Mooes, koolāmsūtooeebapūnp nel. Eebūchūl Mooes oočewīkhegāpūn ooche nel 'nhūk.

47 Kānookūloo skat wōölāmsūtūmooā'kw ēloołkheegētpūn nāgūm, tanūch ūktūleoolāmsūtūmūn'ea nel 'nkūlooswa'gūnūl?

## Chapter VI.

1 Aḡimtē yootūl kēkwsāäl Sāsoos kwōösūg-asoopūn Goolelēik tūlā' soo'bēkw tan Teibeleüs oosoobēkwūm.

2 Ha ūktanakwsooük p̄mowsooenooük oonoosookwawōbūn̄il, eebūchūl oonūmihtoo-neabūn̄il kenooōskoodeegūn̄il tanil kesetag-wil kēsenookūtejik oohūkā'wīkoo'ök.

3 Ha Sāsoos tkwakwāhāāpūn woochōōk, ha net tēt oomowoopīh'anēbūnīhī tanīhī ēgēhke-matpūnīhī.

4 Net nankūmehamkāwā' wīkoobalteemūk kūte-egēhē: net Lēsweesūk wīkoobaltimkā-wāūmooōk.

5 Netwāje Sāsoos āwābeu labēsoopūn ha oonūmīha kēselīt pūmowsoo'enoo wēchkoo-abaselejīhī tan nāgūm āit, toocheu ootīhā-būnīl Pelipūl: Tamapa'l kesutūn'ooha'n hūp-an tanīlp' kese mūhatejīl yoohooh't?

6 Wējeyūhat net ootookwētsskōohlal : eebūchūl Sāsoos ookūjejīhtoon tanūch ēlā-tagēch.

7 Pelip ootasedāma'būnīl ootīhal: Nesa'-tkw denāleūl, (man net tana'p n'koodīnsk kēsītkegoon,) ēlaoötít hūpan skatūp māme-hāoo chegāoo ā'taseu wekwēhlat āpsūgilsūs-wōōl.

8 Pēskooūl yoohooh't pēmūkēhkemajīhī, Atūlā', Semoo Peāl' wījegetetejīl, ootīhal Sāsoosūl :

9 Ooskenooses ēuloo tan ā'ooōt nanoo ba-leāwāya ūpkwāseegūn; ha neaga nesoo ūpsūgilsūselejīhī nūmēsē's. Kākw pal nīkt ūleoolāta'geūk kēsīt pūmowsooīn?

10 Sāsoos eetūm: Kesātoowōōk' pūmow-sooenooūk oolagwōnea. Ha net woolaskekē. Net nū oolagwōn'ea ooskedāpeūk, tamaha'l nanam'kwakūs'ooūk.

11 Ha Sāsoos wekwēhlan yoohooh't ūp-

kwāsē'gūn, ha kese oolasooěltük oosesěnmoo-  
ōn nīhiht ělagwělejihī. Ha neaga nūm'ěsā  
tan kěsepawötümoottit.

12 Tan toocheu' māmīhpoołtetit, Sāsoos  
ootiha tanīhī ěgěhkemajihī : Magweiyāoo-  
tōök peěhpūnāgool ; wělaman skat kěkw  
ūksīhkāhāoo.

13 Netwāje mawāootootit, ha wěje ūpsūn-  
ātooteejil nesankoodool pūsūnoo'teül peěhpūn-  
āgool, tanīl wěje-peāmehagīl wěhkětkük na-  
nook baleāwāyak ūpkwěseegünük tanīk kese-  
pooltiptūnīk.

14 Netwāje pūmowsooenooük tanēk' něm-  
ihtoo'titpūn kenooōskoodeegün tan Sāsoos  
ělekesātakwpūn, etūmootoo'būnīk : Oolāmā-  
wagūn ikōök woot nūt neganedūhasooeen tan  
kādepükčehehatpūn ooskit'kūmīkw.

15 Netwāje tan toocheu' kějejihat Sāsoos  
ookūtepědabaselīn oonajīt-kwōönkōon ha  
oonajekinchāmūs-wěhlükcon, apch oomajīh-  
an, tkwakwěhē wōochōök 'nkwōōtookwaeu'.

16 Un wělagwewīk tanīk wědūhkěhkemoo-  
jīk oohūkěk mūtabea'baselīn sūnoocheu'.

17 Noo ootěba'base'nea ūpūso'lūkōök ha  
kwōösükaha'nea sooběkw, līmtütükah'heyūk  
Cāpūlneūmk. Ha agīs pīskītpookūt, ha māch  
měskw Sāsoos pūkūchehawūn āoolteelīt.

18 Ha asooběkw ūksatkwin ělīkslāmsūk.

19 Netwāje kes ěleeljenaskwěsoolteetit ta-  
maha'l nūhooük meiālük, kūsūnaha'l nūhooük  
meiālük chēl ābahseu, oonūmehawōl Sāsoosūl

pěmehalejil ooskitpāmūk, ha chkooechūse'-hehūl ūpūso'lükök, ha sěksooltoočk.

20 Kānookūloo Sāsoos ootīha: Ekwesek-sooltikw! Nel net.

21 Toocheu ooledūha-sooim-sūnawōl ūpso'-lükök; ha net těhna ūpsolükw ūkwěhě tan ēlehatitpūn.

22 Ehchěhwewěk ā'taeu'kesook, tan toocheu' pūmowsooenoočk taník sěkültejík kameu' soobāgōčk oonūmetoo'nea skadama kūtūk ūpūsolükw ēeu nět těpook't pěskoon, ha Sāsoos skat wejāwowebeňihī tanihī ēgěhke-majihī ūpūso'lükök'; kānookūloo taník wětūkěhkemoo'būněk oohükěk majāheoo'būněk n'kwootōčkookayoo;

23 Kānookūloo kes ooche-kwūhădoo'būněl kūtūkil ūpūso'lükool Teibeleúsk, ha ūkwūhă-doo'būněl kwīheu'tan tět ětle-mejoolte-titpūn ūpkwāseegün, kese oolasooěltükpūn K'sakūm-amün.

24 Netwāje kesenūmetootit ūkwtana' wse-žík mowehamūk Sāsoosůl skat ooteělewěn net, ha těhna taník wětūkěhkemoočk oohükěk, nāgūmow nū těbēsooltoočk ūpūso'lüg-wěkök, ha ūkkwahlūtoočk Cāpūlneumk oopějekweloočhawōl Sāsoosůl.

25 Ha kesimskooalit kaměk, ootihawōl : N'sakūmamün, tanwěk' ūkpükčehe'ps yoot?

26 Sāsoos ootasedāma, ha eetüm: Ulíhě ūlīhě, yōčhoolěkw, kwelooeheeča, skat eebúch ūl k'nūmihitoonea'būněl kenoočskoodeegüněl;

kānookūloo eebūchūl kūmahawa'būník ū-pkwāseegūnūk, ha neaga kūmāme-pooltepapūn.

27 Moo saak oocheloo'kūtekēk'w net mech-ooagün īkōök tan pěmīksekahak : oolamīsta'k oochelookūtīkw net mechooagün īkōök, tan chēnēsīk askūmowsooagün īkook, tan pūmow-sooīn Ookwōösū lkūmīlkooonea'ch. Eebūchūl Wāgwōösít Nūkskam kese kenooōskoolal netūl.

28 Netwāje yūhahtīt: Tanūch'n'tūlātakhūt-enēn lookadūmoo-ook't Nūkskam ootūlookā-wā'gūnūl ?

29 Sāsoos asedāmat ha ootīha: Yoot Nūkskam ootūlookāwagün, koolamsūtūmoote'nea nāgūm oohūk, tanīl Nūkskam kese lūkemajīl.

30 Netwāje outehawōl: Kēkwsā' kenooōs-koodeegün ēloo'keūn? wělaman kesenūmih-toonānūp, ha wělaman koolāmsūtoolpūn ? Kākw ēlooka'dūmūn ?

31 Kūmitakwsūnook' mījoolte'tītpūník' ma-na pěnāgwīk'pūněkw bakatakūmeekw. Stū-kā' tan ēlooīkhasīkpūn : Wějemelat'pūněk' hūpan spūmkek, mejool'tīlīts'.

32 Netwāje Sāsoos ootīha: Ulau, ūlāu, yōōhoolěkw, Mooes skat kūmīlkooone-awīb'ūnīl hūpan spūmkek tūlāyaoo: kānookūloo N'mīh-takws kūmīlkooonea'l oolāmāwā' hūpanūl spūmkek tūlāyaoo.

33 Eebūchūl Nūkskam ootūpa'nūmūl net nūt tan wěje-pūnāgwēsít spūmkek, ha oome-looōn pūmowsooagün ooskīt'kūmīkw.

34 Netwāje ootīhawōl: Sakum, mā'jemeu' melene woot hǔpan.

35 Sāsoos ootīha: Nel net pūmowsooagǔnā' hǔpan. Nāgǔm tan egǔhat n'hükěk skatūch kűtoopeu; ha nāgǔm tan wělamsütük 'nhükěk skatūch kűtooowōösmeu' askǔmeu'.

36 Kānookūloo ūktehooloopapǔn, kese nǔmǐhepapǔn, ha skat koolamsütümooteba.

37 M'seu wěn tan N'mihtakws melet pük-ūchehěch n'hükěk. Ha tanūch wěn nāgǔm egǔhat n'hükěk skatūch nootā'gemow kwǔch'-ūmǔk.

38 Eebūchūl wěje-bǔněgwěseünpǔn spǔmkek skat n'tūlookawǔn tan nel ělēooleeděhadǔm; kānockūloo 'ntūlook tan nāgǔm eleoole-děhadǔk tan pětükemětpǔn.

39 Eebūchūl yoot N'mihtakws ooleděhadǔmooagǔn, 'mseu wěn tan němǐhat Wěmi-takwselejíl, ha těhna oolamsütümǔnǔloohükěk, ooteinp askǔmowsooagǔn. Ha nel noonagěh-lach 'mchǔsǔlāwā' kesook.

40 Ha yoot nāgǔm ooleděhadǔmooagǔn tan pětükemětpǔn, 'mseu tan melitpǔn, ska-tüp 'nkǔskatooǔn kěkwsā, kānookūch noonagěhtoon 'mchǔsǔlāwā' keesook.

41 Netwāje Lěsweesǔk mamsělāwěstooteetít nāgǔm ooche, eebūchūl eetǔm, Nel hǔpan tan wěje-běnegwěsítipǔn spǔmkek.

42 Ha etǔmootooǔk: Skat yoot Sāsoos, Soosěp' ookwōösǔl? tan oonekekoo kුjejeetoo-

ōnānoo? Netwāje tan ootūlekese-eetūmūn,  
Nel wěje-běnegwēse-yanpūn spūmkek?

43 Sāsoos asedāmat, ootīha: Ekwemamsēl-  
etooltīkw.

44 Skat wěn kese-egūhāoo 'nhūkěk N'mih-  
takws tan pětūkimītpūn skat wihkwōōnakw:  
ha noonagēhlach 'mchūsūlāwā' keesook.

45 Net tēlooīkhasík negane-dūhasooenooūk  
ootooīkheegūnoo-owikōök: Ha 'mseuūch kěh-  
kīm-kwūsooltooūk Nūkskam ooikōök. M'seu  
wěn tan wějenootükübūn Wegwōōsit Nūk-  
skam ooikōök ha wětūhkěhkīmkoosítptūn ooh-  
ūkěk, 'npětěhkakw.

46 Skatama wěn oonūmīhaëü Wěgwōōse-  
lejil Nūkskamūl, těpōōkt nāgūm tan wějeat-  
pūn Nūkskam ooikōök, nāgūm kese nūmīha'-  
būnīl Wěgwōōselejil Nūkskamūl.

47 Ulihě, ūlihě, tan yōōhoolěkw, tan wělam-  
sūtūk n'hūkěk, ootein askūmowssooagūn.

48 Nel pūmowsooagūnā' hūpan.

49 Kūmīhtakwssoo-owk oomījoolteneapūn  
mana pěněgwīkpūn, ha měchīnhūtoobūnīk.

50 Woot nūt hūpan tan wějepūněgwēsit  
spūmkěk, wělamān wěn mahatp ha, skatūch  
měchīnāwūp.

51 Nel n'hūk woot hūpan pěmowsit net,  
tan wěje-pūnegwēsítptūn spūmkek: tan wěn  
wějemahat yootūl hūpanūl askūmowssooch'.  
Chōō kětūla' hūpanūch tan nel melooīh, nel  
nooeoosūm, tan nel melooa'nc̄h ooche ooskīt-  
kūmīkw oopūmowsooagūn.

52 Netwāje Lēsweesūk kv̄ějewākwa-mow-toolteetīt, yōōhoodooltooūk : Tanūpa'l wōōt ooskedap tūle-kese-milkoonā'n oohūk kūmij-emoo'ōnān'?

53 Netwāje Sāsoos ootīha : Ulāu, ūlāu, yōōhoolékw, skat mechewékw' pūmowsooīn Oōkwōsūl oohūk, ha oopükūnoom' skat kūd-oosūmoolteewékw', pūmowsooagūn skatama ūkteu'nea ūkhūkāwíkooōk.

54 Tan mechit 'nhūk, ha kedoo'sūmīt 'npükūnoom, ooteīn askūmowsooagūn; ha noo-nagēhlāch' m'chūsūlāwā' keesook.

55 Eebūchūl nel 'nhūk oolamāwe-mechoo-agūn net, ha 'npükūnoom oolāmāwe-kūtoc-súmooagūn net.

56 Tan mejit 'nhūk ha kēdoosūmīt 'npükūnoom, oomājímka'dūmūn n'hūkēk, ha nel nūnmājīnkala oohūkēk.

57 Stūkā' N'mihtakws pěmowsít pětūk-imītpūn, ha wějepūmowsí N'mihtakws oohūkēk, net ēlāik tan mihit oochepeūmowsoo n'-hūkēk.

58 Net woot hūpan tan wěje pūněgwěs-itpūn spūmkek. Skat tětpeu kūmītakwsooō ootūle-mejetītpūn mana pěněgwíkpūn bakūt-akūmeekw, ha tūle-mějīnhūtoo'pūník. Nā-gūm tan mejit 'nhūk askūmowsooch'.

59 Sāsoos oonūstōōh'mūnūl netūl kěkw-sāäl hemeāwīgwamūk, toocheu' tan ētlekěh-kekāmīt Cāpūlneūmk.

60 Netwāj? ūktanakwsooūk taník kese-

kěhkemoojík oohükék, tan toocheu' noodüm-ooteetít netül, kěloosooa'günül, etümootooúk: Műdooáu kěloosooagün net: Wěnúpa'l kese-jíksútük?

61 Kānookúloo Sāsoos wějíkchejíhtowk oohükék taník wějekese-kěhkemoojík oohükék ootülemamsélawěstoote'nea ooche yoot kůloosooagün, ootíha: Net net wěje-nabís-kwahmateékw?

62 Tanüpúloo nǚmehā'kw pǔmowsooín Ookwōsúl ootüle-woonagíhan tan tūmk āyít-pún?

63 'Mchǔchakw nüt tan pěmowsooíh'ooët. M'hük skat wíjookégémweu'. Netül kůloos-wagünül taníl yoöhoolágwil, netül tükéh' wāoöchǔchakwe'gil, ha těhna pǔmowsoowewúl.

64 Kānookúloo kelooow' ankwoöch' ska-tama koolamsútümoone'al. Eebúchúl Sāsoos ookoojeje'a amskooösétā wějátagámük tan yoohoot' skat wělamsútümoo-te'lekwihi, ha těhna éu' tanílch' ēhkínoowěhlíhjíl.

65 Ha ootíha: Ha net těhna wějehoolékw-pún: Skatúch wěn kese-egühāoo n'hükék skat oochelelmookseekw N'mihtakwsük.

66 Agímtě net wěsooe'-abase-dítipún ūktanakwsedítipún, taník wěje-kesükékemoojík oohükék, ha skadama agwamük tülüme-wij-aööwawewöl.

67 Netwāje Sāsoos yühat' nesankoosoo wěswewěskajihí: Kelooow' nǚ küte-maje-aba-seba?

68 Semoo Peāl ootasedāmal: N'sakūma-mūn, wěnūchaloo oohūkěk ēlabaseěk? kel āyīn kūloosooa'gūnūl askūmowsooa'gūnāyāl.

69 Ha těhna neloon' noolāmsütümoote-nān' ha 'nkūjejetoonēnān' kel Nūkskam wā-wēsenoomūl.

70 Sāsoos ootasedāma: Skat nel kesim-kūnūloobapūs kelooow' nesankooseěkw? Ha kelooow' pěskw mūchūhant'.

71 Noo ooskooeman Soodahūl Iskale-otūl, Semoo ookwōösūl, tanūch' wōot ēhke-nooěhlat; wōot nūt pěskw nesankoosejík wēse'wēskajīhī.

## Chapter VII.

1 Agimtě keskājehě netūl kěkwsāäl, Sā-soos yalihě Goolelětk, eebūchūl skat oo-ledūhadūmooün ootaalihān Lěsweesooakik, eebūchūl Lěsweesūk ookwāje-nāpahawōl.

2 Net Lěsweesūk wekooōmwā' oowikoo-paltimkāwāūmooōh kūte-egěhě.

3 Netwāje Sāsoos wejegemajīhī ooske-da'peük ootehawōl: Oochmajūhū yoot, Lěs-weesoakik ūlīh: wělamān tanik ēgěhkīm-chik oonūmetoo'nea k'tūloogāwa'gūnūl tanil kesātoonūl.

4 Eebūchūl skat wěn kegemeu' kěkwsā' ke'sātoo tan toocheu kweloočta'kw oohūk ēu měsooweu'. Ulookeūn yootūl, ūlemeesoo'ělūs ooskit'kūmīkw.

5 Eebūchūl chěl māch wejegemajīhī skat oolamsütümoote'weük oohūkěk.

6 Netwāje Sāsoos ootīha : Ntěbūnaskooe-hagāwāām skat māch egēhāoo. Kelooow' ūktěbūnaskooe-hagāwā-ūmooōh mājemeu' kesajouewe'.

7 Ooskit'kūmīkw skat ūkeseakwe-dūham-koonea kelooow' : kānookūlōo nel n'takwedūh-amkoōn : eebūchūl n'tētlinspeuwōolam-ădūm-ūnūl ootlookāwā'gūnūl mūcheegūnool.

8 Kelooow' lītkwakwe-abasik'w yoot wīkhūpalteemūk. Nel skat n'tūlītkwa-kwū-hawūn yoot wikhūpaltemūk, eebūchūl n'tēbūnaskooe-hagāwāām mēskw kesājoewe'.

9 Net keseyahat netūl kēkwsal māch chūnēsoo Goolelēt̄k.

10 Kānookūlōo kes wejegemamajīhī kese lītkwakwe-abaselit̄, Sāsoos ūna ootūlītkwa-kwūhūn : kānookūlōo skat mēsooweu', kānookūlōo-ka'l kegemeu'.

11 Netwāje Lēsweesūk kwelooūhat̄it̄ Sāsoosūl wikhūpaltemūk, ha elūmootooūk : Tama ya ēu ?

12 Ha nūgūmkīhkcon mamsēlāwēstoo-agūn egūhak ūktanakwsooūk pūmowsooenooūk mūwehajīk oohūkāwīhooōk ooche nāgūm. Ankooch etūmootoo'ūk : Nāgūm wōōleuskedāp'āweu. Ankooch etūmootoo'ūk : Skadama, kānookūlōo wēgīnpagūtooā pūmowsooenoo.

13 Kānookūlōo skat wēn oomesoo-weuskooe-moweyūl, eebūchūl oonūgalawā Lēswees.

14 Net tamaha'l abase-wíkhüp-al-temük Sāsoos lítkwakwéhě k'che-hemeā-wígwamük ha kěhkekāmoo.

15 Ha Lěsweesük asügetühasooltooük etümootoo'ük: Tan wōot ooskedap' ootüle-nün'ümün wíkheegün? tan měskw ēgěhkemamookoopün?

16 Netwāje Sāsoos ootüleasēdāma: N'-tükěhkímsoot' skat net nel: kānooküloo net Nāgüm tan pědükemítipün.

17 Tan wěn wōoledühadük ootülöökkan Nūkskam ooledühadüm-ooaagün, nāgümch' ookujejetoo'ch kěhkadooagün oochehě Nūkskam-ooikdöök, kūsūna noocheküloosin' nhük-ěk.

18 Tan wěn wěcheküloosit oohükěk, nāgüm ookechetümetüham-koosooagün kwe-looöhtakw: kānooküloo tan wōot nāgüm kwelooöhtakw ookeche-tümetü-hamkoosooagün tanil pědükimchil, nāgüm oolämāwa-güneu', ha 'npagütasoot skadama eëu oohükěk.

19 Skat ya Mooes kǔmílkooneaweeepün ūtploodümooagün? ha māch kelooow' skadama wěn oosaktümooün ūtploodümooagün. Kěkw-sā' wāje-kwāje-nābaheyěkw?

20 Mowehamük ootaseděmawöl, ootihawöl: Mūchūha'nt ūkte'uō: wěn ēgwějenāboohoosk?

21 Sāsoos asedāmat ha ootihā: Pěskoon lookāawaagün n'kesātoonāāpün, ha m'seu tan kěs'eyěkw ūktasüge-tüha-soolteeba.

22 Netwāje Mooes k'mīlkooneapūn weunūsasimkāwā': skat eebūchūl oochehāoo Mooisik, kānookūloo oochehě kūmoosoomsūnōök, kelooow' atlasmooekeesōökük kūhweunūswōh ooskedap.

23 Ooskedap weunūsootūp' atlasmooekeesōökük wělamān Mooes ootūploodūmooagūn skat skwōōskādaseu', kelooow' kookeiyitooweeba nel, eebūchūl nel nūkakekūhahpūn ooskedap atlasmooekesookük.

24 Moo sak oochitploodūmoo'kēkw tan kēkw ēlenagwōk; kānookūloo keakwīt-ploodūm-ootīkw.

25 Toocheu' ankwooch Sāloosälēmkāweūk etūmootoo'ūk: Skat ea' wōot nūt ēkwěje-nā-pahatejīk?

26 Ha sagīhook, chetūme-kūloosoo, ha mēskw wēn kēkw yūhakw. Ookūjejehawōl ūtploodūmooenoo'ūk nāgūm chōō Oonewēskooin?

27 Kānookūloo kūjejehan nūt ooskedap tan ētlāyowīt: kānookūloo tan toocheu Neweskooit pūkūcheha't, skatūch wēn ookūjejīhoweūlch' tan tēt ētlāyowelīt.

28 Netwāje Sāsoos ētlekēhkegāmīt, ūksīk-owwāwēstoo, eetūm: Kelooow' kūjejīheeba, ha neaga ūkūjejītoo'nea tan tēt ētlāyowī; ha skat noochepūkūchehow nel 'nhūkēk; kānookūloo Nāgūm tan pēdūkemītpūn wělāmāwagūnīt, tan kelooow' skat kūjejīhawēwa.

29 Nel n'kūjejīha, eebūchūl nooche nel oohūkēk, ha Nāgūm pēdūkemītpūn.

30 Netwāje ootūkwějipkegalawöl; kānoo-kūloo skat wěn oopooněhtoonül oopetenül oohükěk, eebüchül ootēbünaskooehagāwāām měskw māch eegěhāoo.

31 Kānookūloo ūktanakwsoočk mowehāwa'gūnūk wōölamsütümootoočk oohükěk, ha eetümootoočk: Newěskw tan toocheu' pükücheha't, äjenügümkikwūnoo'lch kenoooskoodeegünül kesātagwīlch, skatük yootül tanil wōöt ooskedap kesātakwpūnīl?

32 Păloosečk oonoodřuma'nea mowehāwa'-gūnūk ootülemamsělāwěstoote'nea ooche Sāsoosül, toocheu Păloosečk ha neaga k'chepatüleasčk ootulgemawōh noojitkwōönkatelejihí ootakwoona'nea.

33 Toocheu' Sāsoos yūhat: M'chüsöl kěgěsk koowejāyoolpa, toocheu' n'tūlīhan tan pědükimětpūn āët.

34 Kelooow' kwelooeheba'ch, ha skatüch kǔmǔskooepah; ha tan āë skatüch kese-pědabasepa.

35 Netwāje Lěsweesčk yūhoodooltoočk: Tama tět kütelihě wōöt ooskedap? tan tět keloon skat ětlímkskooawükwch? Ootüleh-anǔch-al' yūhooht tanik etlesesāloojojik küt'-ükik kessookkuměkseetit woweükihyük, ha otükěhkema'ch kütükik kessookkuměkseelit?

36 Kěkwsā' yoot kūloosooagün yūhoolükw? Kwelooeba'ch ha skatüch kǔmǔskooeba? ha, Tan tět āë skatüch kese pětabaseepa?

37 Net keesook m'chüsüläwā' k'chekee-sook wíkwhüpalemük Sāsoos sěhkě ha ūkse-kawāwěstoo, eetüm: Wěn kūtoowōos'sümłt', ch'kooihach nel, ha kütööhsümich !

38 Tan wěn nüt tan wělamsütük 'nhükěk stükā' Nükskamwā' Wikheegün eetümoοik, sebooül pěmowsooeegil samagwanül ooche-noodějwoonool'ch ootlamhükěk.

39 Ha agünemajil Wāoochüjakwelejil (net tūna Wěje-oole-neweskwelejil) tanil nāgümow tanik wělamsütümootejik oohükěk ooküdīmsünawöl. Eebüchüll Wějeoole-neweskwił māch měskw melooawün; eebüchüll Sāsoos māch měskw k'chetümetüham-kwüseu.

40 Netwāje ūktanakwsooük tanik mowe-hajik noodümootit yoot kūloosoagün, ankwooch etümootoo'ük: Chooděhloo wōöt net nekanikchije-takāwín nüt.

41 Kütükik eetümootoo'ük: Wōöt Newěskw nüt, [tan Mímkwānoot]. Kütükik eetümootooük: Newěskw oochehě Goolelëtk?

42 Skat ea' Nükskamwā' Wikheegün etümoowewoopün Newěskw oochehā'ch Dabítk wědaběksít? ha Bětlěmk', Dabíd ootoodāněk, tan āitpün Dabíd?

43 Ha chüchāběhlütooagün egěhě pěmowsooenoo īkōök ooche nāgüm.

44 Ha ankwooch' nāgümow kütütkwoonawöl; kānooküloo skat wěn oopooněhtoo'nüł oopeteenül oohükěk.

45 Netwāje noojítkwōönkatejik abadaba-

soočk tan tět k'chepatüleasúk ha neaga Pál-ooseúk āoolteelít. Nāgūmow' ootehawō: Kěkwsā' wěche skat pějiphawěkw?

46 Noojitkwöönkatejík asedāmatít [etüm-ootooúk]: Měskw půmowsooín ootülāwěst-ooún stükā' wđöt půmowsooín.

47 Pälooseúk ootasedāmawō, [ootehawō,] Kelooow' ñonú kesínpagütakāba tūhaloo [küt-ükik?]

48 Māchëü wěník noojitploodümoenooúk, kúsúna Pälooseúk kese woolamsütümün'ea oohükék?

49 Kānooküloo níhkt půmowsooenooúk taník skat kějejedoo'gwík bootoosooaggün, wöönmäjítploomak.

50 Níkooděm ootíha, nāgūm tan pěgúche-hat'pün Sāsoosül āelít nebaeu, 'pěskooúk níkt nüt nāgūm,

51 Ubootoosooaggünün oonmajítploomal ēa' wěnil měskw noodooókw tan ělātagälít?

52 Asedāmatít ha ootihawa'büníl: Kel ea' ūktütlāyow' Goolelětk? Kwelooóht, ha sagiht, eebüchül skat nekaník-chíje-takāwín ooche-hāwí Goolelětk.

53 Toocheu' m'seu wěn ūlmíhe weegük.

### Chapter VIII.

1 Sāsoos ūlhě wōóchook tan lewesoo Olebeā.

2 Ha ěhchěhwak, oospasweu' apch pük-ūchehě k'chehemeāwigwamük: ha m'seu pům-

owsooenoočk pědabaseneal; ha Sāsoos hǔpěs-soo, ha ootükěhkema.

3 Ha noodooīkhíkhüteejík ha neaga Păloosečk ootüliphawöl āpelejíl tan āelit, taníl lewihkwěhla wōbūlūlookāwa'künük, too-cheu' oosahkělanea ābahseu.

4 Ootehawöl: Noodǔhkěhkekāāmít, wōót āpet kesewihkwěhla wōbūlūlookāwagün īk-őök; l̄imskoočh ootapchelookan.

5 Net Mooes tūlitploomkoonoopün ūtploo-dūmooakün īk-őök níkt net ēlāooltejík pūnōpskwahapüník'p: kānookūloo kel kěkw-tee-tüm?

6 Wāje net etūmootít ootookwětskoolawöl, wetaman oołeënea'ch kěkwsā' wějekesimseh-atít. Kānookūloo Sāsoos chetooōmkwěsoo, ha ootūlooigünílch āwíkhegühtakw k'taküm-eegook.

7 Ha ēl̄inkooche-paběhchematít pěhkah-kwe-kapcočsoo, ootíha: Nüt kelooow tan skat lakümíkssooagün āeekw, nüt tūmkāwā' pūn-öpskw tükümach!

8 Toocheu' apch Sāsoos chetooōmkwěsoo, ha āwíkhegühtakw k'taküm-eegook.

9 Ha nāgümow noodūmootít ha wěje-oonmäjít-ploo'moot oomřushōōnoo-wawíkoočk, noote-aba'soočk, ēankooche-noote-aba'soočk tan ēlekütňhüteetít; ha Sāsoos ūnkekanük-ūla, ha neaga āpet sěhkě ābaseu'.

10 Toocheu' Sāsoos pěhkahkwekapoočsít, skatama wěníl oonřumehoweúl těpōök't āpele-

jíl; toocheu' ootíhal: Apet, tan ootúlésool-te'nea wěhkětkük měšímskübüník'? Skatama wěn koonmäßitploomkoo'?

11 Apet eetüm: Skatama wěn, Saküm. Sāsoos ootíhal: Nelna skat koonmäßitploom-müloo. Machühü, ha moo sak apch patahwěhkaseeküch.

12 Ha netwāje Sāsoos apch ooküloo'lah pūmowsoo'ínoo, eetüm: Nel püsakwhéküm ooskitkümíkw. Nágüm tan noosöökooít skat pūmehāooch pískaték; kānooküloo ooteinch pūmowsooagüná' püsakwhék.

13 Netwāje Păloo'seük ootihawöl: Kel knüspeuwöölamāoos: k'nüspeuwöölamāwag-ün skat ülāeu'.

14 Sāsoos asedāmat ha ootíha: Cheegow nel n'speuwöölamāoosea'n nüspeuwöölämā-wagün ülöhé. Eebüchül n'kujejíhtoon wějehayanpün, ha tan á'lehaë. Kānooküloo kelooow' skat ükujejíhtoonea tan wějehayanpün, küsüna tan á'lehae.

15 Kelooow' wějítplotümooteék'w 'mhük-ek; nel skat n'tüpüloomow wěn:

16 Ha tüpülootümanüp n'tüpülootümooga-gün oolamāweu'. Eebüchül skat n'pëskoo-weu', kānooküloo nel n'te ha neaga N'mih-takws tan pëdükemítipün n'wíjääakw.

17 Ha ěloowíkhasoo üktüpülootümoogün-ooök: Neesooük pūmowsooenooük oonüspeuwöölamāwagünoowöl ülöhé.

18 Nel nüspeuwöölämāoos', ha neaga

N'mihtakws tan pětükemítpūn nüspeūwōöl-amāwük'w.

19 Netwāje ootehawōl: K'miňta'kws tama ū ? Sāsoos asedāmat: Kelooow' skatama kūj-ejeheepa nel kūsūna skat kūjejehawewā N'mihtakws. Kūjejeyěkwsüpūn nel, kūjejehawōpūn N'mihtakws.

20 Ha Sāsoos ētle-eetükil neetůl kěkws-āäl manekwamük ; ētlekēhkeekěmít k'che-hemeāwīgwamük ; kānooküloo skat wěn ootakwoonoweül ; eebūchūl ootěbūnaskooehagā-wāäm māch měskw eegěhāoo.

21 Netwāje Sāsoos apch ootīha : Nel n'machūhū, ha kwelooeheba'ch, kānooküloo ūkla-kūmīksoo-agüneměhchīn-hüteba'ch ; tan tět ēlehäe skatūch' kese-petaba'seoone'a.

22 Netwāje Lěsweesük eetümootoo'ük : Napūhoosoo'ch ? eebūchūl eetüm, Tan tět ēlehäe skatūch' kese-petaba'seoone'a.

23 Sāsoos ootīha : Kelooow' ūktütlāow-oolteba ēměkāoo. Nel spūmük n'tütlāow. Kelooow' ooskit'kūmīkw ūktütlāowoolteeba. Nel skat ooskit'kūmīkw ntütlāyaweu.

24 Netwāje yōöhoo'lěkw ūklakūmīksooa-güne-měhchīn-hüteba'ch. Eebūchūl skat wōöl-amsütümmooā'kw nel nüt, ūklakūmīksooagüne-měhchīnhüteba'ch.

25 Netwāje ootihawōl : Wěn äa' kel ? Ha Sāsoos ootīha : Net tan amskooös' machahak' yōöhoolěkw pūn.

26 Uktana'gūtool kěkwsāäl äeanil ělāgūn-

ĩmlāgwīl, ha ūktūbūloo-mūlūn'ea; kānoo-kūloo Nāgūm tan pētūkemītpūn wělamāwā-gūnit, ha tanīl wěje-nootūmanīl oohūhěk, netūl ētle-eetūmanīl ooskit'kūmīkw.

27 Nāgūmow skat oonūstūmoonea ootāg-ūnootūmakoonea ooche Wěgwōōselejīl Nūks-kamūl.

28 Netwāje Sāsoos ootīha: Tan toocheu' kese oonagālāgooch pūmowsooīn Ookwōōsūl kūjejetoonea'ch nel nūt, ha skat kěkw noojesātoo'ün nel n'hūkěk; kānookūloo N'mihtakws ělkěhkemītpūn net ělāwěstooanīl yootūl kěkwsāäl.

29 Ha Nāgūm tan pētūkemītpūn nesāow-teepūn. Nel N'mihtakws skat nūkūlūkoo n'kōōtōōkaeu', eebūchūl mājemeu' n'tūlookanūl tanīl ělloletūhatūkīl.

30 Tan toocheu Sāsoos eetūk yootūl kěkwsāäl ūktanakwsooūk wōōlāmsütūmootooūk oohūkěk.

31 Nětwāje Sāsoos ootīha Lěswees tanīhī woolāmsütūmootelejīhī oohūkěk: Kelooow' n'kěsoolteā'kw n'kūlooswagūn ūkōök, oolāmāwagūn ūkōök kootükěhkimkwōōs-soolteba'ch n'hūkěk.

32 Ha kūjejetoonea'ch oolamāwagūn, ha oolamāwagūn ūktūlěhlūgoonea'ch ūktūpělmūs-oolteeba.

33 Ootaseděmawōl: Neloon' Ablaha'mk oonejan', ha māch měskw nooje-wěhkan-wōōltepūn tan wěn: kekwsā' wěje-eetūmūn, Uktūpělmūssoolteba'ch?

34 Sāsoos ootasedāma : Ulīhē, ūlīhē, yōō-hoolékw, m'seu' wěn tan lakūmīksooagün ēlookēt, net lakūmīksooagüne-nootlookēt.

35 Ha nōōtlookēt skat eēu wěnoochīgwamük mājemeu' ; kānookūloo tar wěn ookwōōsūl mājemeu' ēuu'l.

36 Netwāje Wěmitakwsit ūktūpělmüsool-tenea'ch, koolämāwītpēl-ūmüsool-teba'ch.

37 Kūjejehoolpa koodabékseepa Ablaha'mk ; kānookūloo ūktūkwāje-nāāpehēepa, eebūchūl n'kūlooswagün skat eēu ūkhūkāwōk.

38 Nooskoo-oo'tümün tan kěkwsā' wějenūmihetooōnpün N'mihtakwsük ; ha neaga kelooow' nū k'tūlātakhūte'nea tan ele-noodūměkwpün k'mihtakwsooōh.

39 Aseděmatit ha ootehawōl : Neloon A-blaham n'mihtakwsün. Sāsoos ootīha : A-blaham oomitakwsëek'w, Ablaham ootūloo-kāwā'gün'l k'tūlookhūteneapūnilp.

40 Kānookūloo tūkā'ch k'tūkwājenāāpe-heepa, ooskedaptan yōōhoolakwpün oolämāwa-gün. Ablaham skatama tūlookownāweepün net.

41 Kelooow' k'tūlookhūte'nea k'mihtakws-soō ootūlookā'va'gün'l. Nāgūmow yūhaatit, ootehawōl : Skat n'sékāweuh-skejenoo-ooltee-pün. Peskooweu' n'mihtakwsün, Nūkskam. nūt.

42 Sāsoos ootīha : Nūkskam oomihtakwsëekw kūsēlmepa'p. Eebūchūl nooje-haapün Nukskam-ooikōōk, ha n'pūkūchehaapün, ha

nel skat n'pědžkímseu, kānookūloo Nūks-kam pědžkemítpūn.

43 Kěkw wāje skat n'sütūmoo'ěkw n'kūl-ooswagūn? eebūchūl skat k'noodūmoonea tan n'teetūm.

44 Kelooow' ūktūlāoolteeba k'mihtakw-soo'čh mūchūha'nt-ōök', ha neaga k'mihtakw-sooök ootloogāwa'gūnūl koole-tūhadūmūn'ea k'tūlātakhūte'nea. Wěchātakamūk amskoo-ösütā' machūha'k nāpatēgāwenooewoos', ha skatūna mājemeëeu oolāmā-wa'gūnūk, eebūchūl oolāmāwagūn skat eëeu oohūkěk. Kělooskít oomūshoonūk oochekūloosoo; eebūchūl wegekūlooskoo ha nāgūm cometakwsūl kūlooskooagūn.

45 Ha eebūchūl noolāmāwěst', skat koo-lāmsütūweepa.

46 Wěnūloo' kelooow' keseoolāmihit n'patatagan? wōolāmāwěstooön', kěkw wāje skat woolāmsütūtoowewěkw?

47 Nāgūm tan ētūlāowit Nūkskam oo-hūkěk, oojíksütūmūnūl Nūkskamūl ookūloos-wa'gūnūl. Netwāje kelooow' skat wějejíksütřmoo-teewěkw, eebūchūl skat ūktūtlāow-on' ja Nūkskam oohūkěk.

48 Lěsweesük asedāmatit ha ootehawöl: skat ēa' nooléeetūmoopūn ūksamāleakāoo, ha neaga ūkte'uōn mūchūha'nt ūkhūkěk.

49 Sāsos. asedāmat: Mūchūha'nt skat n'těuaoo n'hūkěk; kānookūloo n'kechetūmet-ūhama N'mihtakws, ha kelooow' kūnsket-ūhameepa nel.

50 Ha skat n'kwelooōhtoo'ūn nel n'kechettūmetū-hamkoosooagūn. Kānookūloo wěn ēu tan kwelooōhtakw, ha tan těbloo'moočt.

51 Ulīhě, ūlīhě, tan yōōhoolěk̄w, tan wěn kělnūk n'kūloosooagūn, n'pooakūn skatūch oonūmīhtoo'ūn mājemeu'.

52 Lěsweesūk ootehawōl : Tūkāch' n'kūjejetootnā'n ūkte'uōn mūchūha'nt ūkhūkēk. Ablaham měchenāāsūb'ūnōk ha neaga nekanikchijetakāweenook', kānookūloo kel ūktēetūm, Tan wěn kělnūk n'kūlooswagūn, skatūch oomūspūtūmooūn n'pooakūn mājemeu'.

53 Kel ēa' peāmekūpmā' skatūk k'mihtakwsūnōo Ablaham? tanōk měchenětsūbūnōk? ha neaga nekanikchijetakāwenōōk' měchīnhūtětsūb'ūnīk. Tan ēa' kel ūktūlālūsīn ?

54 Sāsoos asedāmat, eetūm: K'chetūmetūhamsean', n'k'chetūmetūhamsoot' skatūch kěkw-sāaweu. N'mihtakws tan kechetūmetūhamit, tan kelooow' eetūměk̄w nāgūm kūnūkskamooō.

55 Ha kelooow' skat kūjejehawewa ; kānookūloo nel n'kūjejīha. Etūman' skat n'kūjejehaoo n'tūlekūloo kape'hp stūkā' kelooow'. Kānookūloo n'kūjejīha, ha ookūlooswagūn n'kūlnūm'ooōn.

56 Ablaham kūmītakwsocaoō ooleduha'-soobūnōk' oonūmīhtoon n'keeskoom; ha oonūmīhtoonāāpūn, ha oole'dūhasoopūn.

57 Netwāje Lěsweesūk ootehawōl : Kel māch měskw nanīnsk kěs'egütūn'āoo, ha k'nūmehasūb'īnōk' Ablaham ?

58 Sāsoos ootīha: Ulīhě, ūlīhě, yōōhoolěkw, mēskw Ablaham āeekw nel n'te'.

59 Netwāje nāgūmow w̄l̄kwěhtoo'neal pūnōpskool ootüküma'nea. Kānooküloo Sāsoos kalsoo, ha oochenootehē k'chehemeāwig-wamük.

### Chapter IX.

1 Ha pāmīhat oonūmīhal ooskedap'eūl nēhkapelejil tanīl nēkapelitsüb'ūnīl nēmekoo-selīhtē.

2 Ha tanīk wētükēhkemoojik oohūkěk oopabēhchemawōl Sāsoosūl, eetūmook: N'sakūmamūn, wēn pahtahwěhkasīts? wōot ooskedap, kūsūna oonekekoo, ootūle-nūme-koosin oonēhkapin?

3 Sāsoos sedāmat: Oot ooskedap skat pahtahwěhkasewīs', kūsūna oonekekoo: kānooküloo Nūkskam ootūlookāwa'gūnūl lemoo-skěhtasoo oohūkěk.

4 N'tachooe-ūlook' ootlookāwagūnūl tan pētükemītpūn, tan kwēnejehkwōök. Ne'baeu' wěchkooihhak tan toocheu skat wēn keslookěkw.

5 Tan kwēne-heye ooskit'kūmīkw nel oopūshakwhēkūm ooskitkūmīkw.

6 Kese eetük netūl ūsoomskwě kūtak-ūmeegook, ha ooche'toon kwōkwloonskw oosūsookoo ikōök, ha oosoonehtooōn nēkapelejil ooseeskook k̄wōkwloonskool.

7 Ha ootīhal: Ulīh', kūsegwēns' pēgoodā-

bāāgěk Seilo'mk, tan kwělpewiktasík eet-ūmooweu', Elkeemoot. Netwāje majūhat ha ūksūsegwēnsoo; toocheu abājehat, nūmihta.

8 Netwāje mowegāmajihī, ha tanik něm-ihatpūnik tūmk ootūtlepagooúseelin, eet-ūmook: Skat ēa' wōot nūt tan ābit ha pagooúsít?

9 Ankwooch eetūmook: Nūt nāgūm. Kūt-ūkik etūmook: Ootūlgwenâkwsin. Nāgūm eetūm: Nel nūt.

10 Netwāje ootihawöl: Tan-nūle kese pantěhtasoo ūkseeskool? Nāgūm asedāmat: Ooskedap lewiha Sāsoos ookesehal kwōkw-loonskool, ha ūnsoonāta-goonā'pūníl n'seeskook, ha n'tehoogoon, ūlī pěgoodābāāgěk Seilomk ha kūsegwēns'. Toocheu' n'tūlehanāā-pūn, n'kūsegwēnseepūn, ha nūmihtaapūn.

12 Nāgūmow ootehawöl: Tama ēu nāgūm? Eetūm: Skatama n'kūje'jehao.

13 Oopějiphawöl Paloose āooltelit tanūl někapelitpūníl.

14 Ha atlasemooe-kesook-wewoo'pūn tan toocheu Sāsoos keseha't kwōkwloonskool ha pantā'tooōt' ooseskool.

15 Netwāje Pālooseūk apch paběhchematit tan ootūlimsūnūmūlin ělenūmihtalit. Ootihā: Oopooněhla'pūníl kwōkwloon skool n'seeskook, ha n'kūsegwēnseepūn, ha nūmiht'.

16 Netwāje ankwūch Paloo'seūk etūmoo-tooūk: Wōot ooskedap skat oochā'aweu Nūkskam ūkōok, eełūchūl atlasemooekeesook skat

ookūlnūmooün. Ankwüch etümootooük : Tanüp ootülekesätoon net tělīkül kenooōskoo-deegünül ooskedap pahtahwěhkasooe'nooit ? Ha sesěhlootooagün egěhě oohükāwīkhooök.

17 Ootehawöl apch někabiltpünił : Keloo kěkw ūktüleema, eebüchül pantěhtagoonül ūkseskool ? Eetüm : Asügintatooin.

18 Kānooküloo Lěsweesük skat oolamsüt-ümoonea ooněkapeleněs' ha oomüsünümülin oonümetalín, agimte wekwemawō oonekekoo tan oomüsünümülin oonümetalín.

19 Ha paběhchemawō eetümook : Wōot kelooow' ūkwōosooō tan eetüměkw n'kapoo's němeekwoosit ? Netüloo' tan ootüle-kese-nümihtan tükāch' ?

20 Oonekekoo ootaseděmawō ha eetümook : Nkūjejíhtooněn' nookwōoseněn wōot, ha ūnkapoopün němeekwoosit ;

21 Kānooküloo tan ootüle-kese-nümihtan tükāch skat n'kūjejetoo'nāwīn, kūsūna wěn panthetooč ooseskool skat n'kūjejehawīn. Nāgūm kesegoo ; paběhchemook nāgūm : nāgūm kūloosítūmooāusooch'.

22 Yootül kūlooswa'günül etümooteejíl oonekekoo, eebüchül oonükalawō Lěswees. Eebüchül Lěsweesük ookesloodümünea tan těpöökt wěn sapagünootük Sāsoos Oonewěskooin, oochenootěpha'p hemeāwigwamük.

23 Netwāje oonekekoo eetümook : Nāgūm kesegoc , nāgūm paběhchemdöök.

24 Netwāje net nesāwā wihkwematit ooske-

dapeūl tanīl něhkapiłitpūnīl, ootehawōl : Nūkskam mela'n ūkchetūme-tūham-koosoo-agun : n'kūjejihatoonā'n wōot ooskedap lak-ūmīksooenooweu.

25 Netwāje asedāmat, eetūm : Skat n'kūje-jehaoo ootūlakūmīksooenooin. Pēskoonūloo kējejihtoo : nel někapeepūn ; kānookūloo tūk-āch' nūmiht.

26 Toocheu apch ootehawōl : Tan k'tūl-ěhloogooněs ? tan ūktūle-kesepantěh-tagoo-něs' ūkseeskool ?

27 Asedāmat, ootīha : Kes kese yūhool-neapūn, ha skat k'nootūmooteebakoopūn. Tanūp apch k'tulejiksētūmūn'ea ? k'pawōt-ūmūn'ea k'tūkēhkīmkoo'nea ?

28 Unootalmema'nea ha eetūmook : Kel ūktūkēhkeeměkw ; kānookūloo Mooes n'tū-kēhkīmkoon neloon ?

29 Nkūjejihatoonān Nūkskam ooskooema'-pūrīl Mooesūl ; kānookūloo wōot ooskedap skat n'kūjejehawīn tan tēt ētlāowīt, (wěchā-yawīt).

30 Nūt ooskedap asedāmat, eetūm : Asūge-nagwōot skat kelooow' ūkūjjetoo'nea tan wěchāyawīt, ha n'pantěhtagoonūl n'seeskool.

31 Kūjeje'toonā'n Nūkskam skat oojīksūt-ooawe lakūmīksooenoo ; kānookūloo tan wěn wekooaje-wīhwenooamat Nūkskamūl, ha ūlēh-tagět ooledūhadūmooagūn, nāgūm Nūkskam oojīksūtooōl.

32 Tanāk' kesetasīkpūn ooskītkūmīkw

māch měskw noodūmawūn wēn pantēdooōn wēn ooseeskool tanīl net ēlenūmeekwōōseelit ooněhkapeelin.

33 Skat nāgūm oochehakoosübün Nūkskamooökök, skatüp kékwsā' keselēhtagawüp.

34 Nāgūmow ootasedāmawöl, ootihawöl. Kel někaoochenūmekoose-yūnpün lakūmīksooagün īkōök, ha ūktūkēhkemeepün neloon? Toocheu oonoodeāka'neāl.

35 Sāsoos noodūmat oonoodeāka'neāl, ha měskooōt, ootihal: Koolamsüt'ūmün Nūkskam Ookwōōsūl oohūkē'?

36 Ooskedap asedāmat, eetūm: Wēn ēā' nāgūm, Sakūm, noolamsüt'ūmün oohūkēk?

37 Sasoos ootihal: K'nūmehapün, ha nūt nāgūm wěskooeemūsk.

38 Ha eetūm: N'sakūmam, noolamsüt'ūmün: Ha wihwenooamal.

39 Ha Sāsoos eetūm: Utploodūmooagün wěje-püküchehae ooskitkūmīkw, wělamān tanīk skat němīhtatekwīk oonūmīhta'nea; ha tanīk němīhtateejīk oonūka-peegwěhtasoolte'nea.

40 Ha ankwūch Palooseūk tanīk wejā-ooajīk noodūmün'eāl yootūl kūlooswa'gūnūl, ha ootihawöl: Neloon nū něhkapoolteepün?

41 Sāsoos ootihā: N'kapoolteā'kw, skatüp lakūmīksooagün ūktēulteuneal. Kānookūloo tūkāch k'tetūmooteepa nūmīhtateepün. Net-wāje ūktūlkūmīk-sooagūnoowöl ūngēsīk.

## Chapter X.

1 Ulāu, ūlāu, yoohoolékw, tan wěn. skat wějíksahakw kha'gūnūk ūsepe-wow-e-aka-loosun-hasik, kānookūloo wějítka'tooēt tama sěkeu', nūt kūmootūněsk̄ ha nooche-kūmoo-tūněsk̄.

2 Kānookūloo tan wějíksūhat kha'gūnūk, nūt nāgūm ūsepe-noojean-kāootagāwīn'.

3 Noojískagūnāatūch oopantěhtooōn kha-gūn, ha ūseepūk oojíksūtooawōl ēlāwīstoolit, ha ootūseepūm oonūstooha, ha nooděhneka-now-tekāwō.

4 Ha toocheu' kese nootěphat ootūseepūm, oonekanowtekāwō, ha ūseepūk oonoosookooawōl, eebūchūl oonūstooawōl.

5 Ha pelooāyāl skat oonoosookooowwe-wōl, kānookūloo owooněhē oosemootooawōl : eebūchūl skat oonūstooowwewol pelooāyāl.

6 Yoot kwelooāwěstooagūn Sāsoos yahat : kānookūloo skat oonūstūmoonea něstoomah-goohtit.

7 Netwāje Sāsoos apch ootīha : Ulāu, ūlāu, yōohoolékw, nel ūseepūk ookūhagūnōo'mooō.

8 M'seu tanik pědabasitsūbūník' tūmk měskw nel pěgūche'hawōn, kūmootūněsk̄sūk, ha nooje-kūmootūněsk̄sūk ; kānookūloo ūseepūk skat jíksūtooa-wewōbūníhī.

9 Nel khagūn. Wěn oochíksūhat nel n'hěkěk, kekěh'ch, ha ūksěhhěhch' ha nooděhch, ha oomūskūmūnch' mecheemūk.

10 Kūmootūnēsks wěje-pükūchehat těp-  
ōkt ookūmoo'tūnan, ha oonā'pateegan, ha  
wěgūlookan. Nel wěje-pükūchehae ooteē'nea  
pūmowsooagūn, ha māch oomūsihtoonea ag-  
wōmk.

11 Nel net kěloowōōse-űseepe-ankāoota-  
kāwīn. Kěloowōōsít ooseepeankāootagāwīn  
ootūlepoonmūn oopūmowsooagūn ooche ũseep.

12 Kānookūloo tan mětūmeemoot, ha skat  
oosepe-ankāoo-takāwenoowu', ha tan wōot  
skat těbělmakw ũseep, nūt němīhat malsūmool  
wěchkooehalit, ha oonūkūla ũseep, ha oose-  
mooka, ha malsūm oomūsūna ha oosesēh-  
těkooōh ũseep.

13 Tan mětūmeemoot ooseemooka eebūchūl  
těpōōkt mütūmeema, ha skat ootūmetūha-  
mawe ũseep.

14 Nel n'kūloowōōs ũsepeankāootakāwīn,  
ha nūnoowōk n'tūseepūmūk, ha noojíkchij-  
egoos ntūseepūm īkōök.

15 Elíkchejihit N'mihtakws, net elíkche-  
jihook N'mihtakws, ha n'pūmowsooagūn n'tūl-  
epoonmūn ooche ũseepūk.

16 Ha kūtūkik ũseepūk n'teeuōk, tanik  
skat tūlāāyak yeot woweakūloosūnūhasik.  
Nāgūmow neaga n'tachooe-pějiphak, ha noo-  
dagook'ch ěltakwsī, ha n'kwūche-mūnīhe-  
yūk'ch, ha apeskooewūch' ũsepe-ankāoo-ta-  
kāwīn.

17 Netwāje N'mihtakws moosaalit, eebūchūl  
n'pūmowsooagūn n'tūlepoo'nmūn wělaman  
apchūp n'kwewātoonp.

18 Skat wěn n'kwāhtagooún, kānookúloo nelútā n'tulkímsin n'tulepoo'númün. Utpél-tūmooagún n'teín n'tulepoonmün, ha ūtpeltū-mooagún 'nteín n'wekwāhtoon apch. Yoot ūtploodúmooagún noojímsúnúmün N'mih-takwsúk.

19 Net apch chūchāpēhlūtooagún egěhě Lěsweesúk oohúkāwók ooche yootúl kúloos-wa'gúnúl.

20 Uktanakwsooúk níkt eetúmootoo'úk : Měchūhantooúl ooté'uwl, ha wōónatúmenā : kékw wāje jiksétooék'w ?

21 Kütükík eetúmootooúk : Skat yootúl kúlooswa'gúnúl tan měchuhantooúl á'ooút. Měchūhantúp' kesepantěhtooanúl ooseeskool něhkabeleejíl ?

22 Ha wíküpältemük oolajímkáwá' Sáloo-sálém'k, ha pooneú'.

23 Ha Sāsoos pümwse k'chehemeāwig-wamük Sölümün ootahtoosanük.

24 Netwāje Lěsweesúk weuníkwawwl, oote-hawwl: Tan kúte-kwööne-āsookátúhasíkeně? Newěskoo'eün paběhkegěheně.

25 Sāsoos ootasedāma : Kes keseyුhool-neapún, kānookúloo skat koolamsútúmootepa. Łookáwa'gúnúl tanil ēlatakeanil N'mihtakws weso'o'ünük, netúl něspuwöölämāweegil.

26 Kānookúloo skat kelooow' koolamsút-úmootepa eebúchwl skat kelooow' nootüsee-pümeunük, stüká' tan yööhoolékpwpún.

27 N'tüseepümük oojíksútúmün'eal n'kül-ooswa'gúnúl, ha nünagook, ha noosoakagook.

28 Ha n'meelan askūmowsooagūn, ha skatūch wō̄nmāje-měchīnhūte'weūk ; ha skatūch wēn n'tāpkwīlchēhlūgooūn.

29 N'mihtakws tan melitpūnīhī pē̄men-nūgūmkil skatūk m'seu ; ha skat wēn keseāpkwīlchēhlūgoo'ēūl N'mihtakwsūl.

30 Nel ha n'mihtakws N'pēskooeepūn.

31 Netwāje Lēsweesūk apch wekwēhtoo-neāl pūnōpskool oopūnōpskooha'nea.

32 Sāsoos ootasedāma, eetūm : Kese-mēsoo-ātoolnea'pūnīl ūktana'goottol lookāwa'gūnūl kēlooōkīl N'mihtakwsūk. Tan yoot neetūl lookāwa'gūnūl wēje-kūte-pūnōpskwa'heyēkw ?

33 Lēsweesūk ootasedāmawōl, eetūmoo-tooūk : Skat koojepūnōpskoohoolōhpūn kēloōk lookāwagūn ; kānookūlloo eebūchūl ūktal-meema Nūkskam, ha eebūchūl kel ēleske-dāpā'weūn Nūkskamwēhlūs.

34 Sāsoos ootasedāma eetūm : Skat ēa ūloowikhaseu ūktūplootūmooagūn - īkooōk : N'teetūmoopūn kelooow' Nūkskamoolteepa.

35 Lewehatsūpūn nāgūmow Nūkskamūk tanik oohūkāwīk'ooōk Nūkskam ookūloos-wagūn egēhāhpūn, ha Nūkskamāwā' Wīk-heegūn skat kesekwōōskātaseu,

36 Uktūlemawō nāgūm tan Wēgwōōsīt Nūkskam Nūkskamwēhlāt ha ēlkeeemat oos-kīt'kūmīkw, Kel ūktalmema Nūkskam, ee-būchūl n'teetūmoo'pūn, Nel Nūkskam Ook-wōōsūl ?

37 Skat ūlookāwōn N'mihtakws ootlookā-wāgūnūl, moo sak wō̄lāmsūtoowe'wēkw.

38 Kānookūloo ūlookean', chegaōč skat wōölämsütoowewěkw', lookāwa'gūnūl wōöläm-sütümook'. Wělaman kūje'jetooneap N'mihtakws ēu n'hükék, ha nel n'tih N'mihtakws oohükék.

39 Netwāje āpch ootükwāje-ūtkoonawōl; kānookūloo oochemachěheūl oopetenooowik'-oōčk.

40 Ha āpch ūlihe kameu'seepook Soolděnk', tan tūmk Sabadis ětlepapteisooěhlooětpūn, ha net āit.

41 Ha ūktanakwsooūk pedabase'neal, ha eetümootooūk: Sabadis chōöděhloo skatama kesātoonāweepūn kenooōskoodeegūn; kānookūloo m'seu kěkwsäl tanil Sabadis ělagüne-mătpūn yootūl ooskedapeūl, ūlā'uūl. Ha ūktanakwsooūk wělamsütükik oohükék net.

## Chapter XI.

1 Naga ooskedape ūksenookapūnōk, Lasa'l lewesoopūnōk, Bětanik tūlāowewoopūnōk, Male ha wijegetetejil āpelejil Malt ootoodā-něseesooōk.

2 Nüt Male tan soonpěgūnatpūn Uksakümamenoōl soonpěgūnūsoot', ha ookasūm-ooaněpūnil ooseetūl oopeāzoom ūkōčk, tan wijegetetedūl Lasal kēsenookatpūn.

3 Netwāje wijegemajehe āpe'lejehé, oopědapooahaneapūn kūloosooagūn Sāsosūl, eetümoopūnīk: Sakūm, sagih't, tan moosalūt ūksenooka.

4 Net Sāsoos nootūk, eetūm : Yoot ūkseenookāwagün skat ooche ēu n'pooakun ūkōök ; kānookūloo wěje ēik Nūkskam ookechetümētūhamkoosooagün ūkōök, wělaman Nūkskam oowwōsūl ookeche-tūme-tūhamkoosin.

5 Net Sāsoos ookūsēlmal Malē'īl ha wíjegetetejīl āapelejīl, ha Lasalūl.

6 Netwāje tan toocheu kese noo'tūmat ookūsenookalín māch ūnkēhsoo nesoogūneu' tan tēt āit.

7 Toocheu agimtě ootīha nootūkēhkemoojīk : Labaseněch apch Lěsweesooökīk.

8 Nootūkēhkemoojīk ootihawōl : N'sakūmamūn, kěchhe'kaweu' Lěsweesūk kūtepūn-ōpskoohookoo'pūnīk, ha k'tūlehan apch net?

9 Sāsoos ootasedāma : Skat ea' nesankoo tūpaskoodeegünūl n'kāgeu' ? Pūmoosět' wěn spūtā'oo skatūch napiskwamaoo, eebūchūl nūmīhtoon ooskītkūmīk oopūsakwhāgūm.

10 Kānookūloo pūmoosět wěn nebaeu napiskwamach', eebūchūl skat pūsakwhěk ēeu' oohükěk.

11 Yootūl kěkwsäl eetūkīl, toocheu' agimtě ootīha : Lasal ūksewěn koowak. Kānookūlcō n'tūlihan wělaman n'tookěhla.

12 Netwāje nootūkēhkemoojīk ootihawōl : N'sakūmamūn, kooweet, woolāooch.

13 Kānookūloo Sāsoos wěskoowootūmooōt oonūpooagün ; kānookūloo nāgūmow ledūhasooltooūk ooskoowootūmūn atlasimwā' kā-weemūk.

14 Netwāje toocheu Sāsoos opaběhkeyaha: Lasal měhche'neak'.

15 Ha noole'dūhas ooche kelooow' skat n'teēwūn net; wělaman koolamsütümňnea. Kānookūloo la, base, nech āit.

16 Netwāje Tooma, tan eaga lewesoo Tūkwěhs, ootīha tanihī mowkěhkemajihī; Keloon na labaseněch, wělaman kooweje-měh-chinhüteebūn.

17 Netwāje Sāsoos pěgūchehat net, oomüs-kümün kesepooskūnasooůl kes nāoogünük-ūt.

18 Net Bětāne kwīheu' Sāloosälémk, wějā-tagāmük tamahal toodūn nanankoo stādēei, [netal tamahal neesoohsalkkōöt.]

19 Ha ūktanakwsooůk Lěsweesůk pěda-basejík Malt ha Male āeetít, ooltěkooón'ea ooche wijekematemetūhū.

20 Netwāje Malt ātoochenoó'dūmat Sā-soosul oochkooehalín ootūlīhan oonajeasikooől. Kānookūloo Male māch hūppoo wěnoochíg-wamük.

21 Toocheu Malt ootīhal Sāscosůl: N'sa-kümam, ěünsübūn yoot tět, wejegeteěk' skatüp měchenāweak'.

22 Kānoo n'kūjejíhtoon tūkāch tan ělewīh-koodūm-ooút Nūkskam, kūmilkoonch' Nūkskam.

23 Sāsoos ootīhal: Wejege'teěkw nūmchěs-oo'ch.

24 Malt ootīhal: N'kūjejíhtoon nūmchěs-

ooch tan toocheu menooowsooltimk m'chüsüllawā' keesook.

25 Sāsoos ootīhal: Nel net abijebāwa-gūnī, ha pěmowsoowa'gūnī. Tan wělamsütük n'hükék chegow měchenět pūmowsooch'.

26 Ha tan pěmowsít ha wělamsütük n'hükék, skatůch měhchenāoo askumeu. Koolamsütümün yoot?

27 Ootīhal: Aha, 'nsa'kümam, noolamsüt'-ümün kel Newěskooř, Nükskam Ookwōosül, tan pěkūche'hat ooskítkümíkw.

28 Ha kese eetük net n'noomachūhan, ha wihkwemal wejegetetejil Malewōöl kegemeu', ootīhal: Nootükěhkekāmit pěkūchehě, ha kooihkweeměkw.

29 Na Male ātoochenoottük nūkūsaoonagěs-oo ha oopěkūchehaněl.

30 Net Sāsoos māch měskw pěkūchehāwe oodāněseesěk; kānooküloo māch ēu tan tět Malt ētle-asegooōtpěn.

31 Netwāje Lěsweesěk taněk wejāooōtpěněk lāmīgwōm, taněk ētle-wōölkooōtpěněk, němehatit Malewōöl oonūkūsaoonagěselin ha oonooděhalin, oonoosookooawōl, yūhoodooltoo-ěk: Pooskūnegūnalükōök ūlehě naje-oosegěltüm net.

32 Netwāje Male pěkūchehat Sāsoosül āeelit, m'sakūnahtěssin ooseetük, ootīhal: N'sa'kümam, ēünsübün yoot tět, wejegeteěk skatüp měhchenāwea'k.

33 Sāsoos netwāje němihat oosasütěmeelin

ha oonūmīha Lēswees tanīhī wejāoowajík, sasūtēmooltōh', mākwě, oochūchakwemākwě, ha oosegetūhasoo,

34 Ha eetūm: Tama k'poonawōh? Oote-hawōl: N'sakūmamūn, ch'kooe, ha sagiht!

35 Sāsoos sasūtāmoo.

36 Netwāje Lēsweesūk etūmootooūk: Sagihtook! ātoochemōōsalats!

37 Ha ankwoōch etūmootoo'ūk: Wōot ooskedap tan pantēhtooōtpūn nēkabelējil ooseeskool, skatūpa'l keselēhlow'eūl wōot ooskedāp-eūl skat oomēhchenaleewūn?

38 Netwāje Sāsoos apch mākwě lameu pēkūchehat pooskūnegūnalūkōok. Ulmalkūtōos' pūnōpskōok nū, ha pūnōpskw wēlītēk.

39 Sāsoos eetūm: Sēmahtōok pūnōpskw. Malt, n'pool'n wejetetejil, ootihal: N'sakūmam, tūkā'ch kes pelooemēhē, eebūchūl kes oomēhchenan nāoo-wookūnūkūt.

40 Sāsoos ootihal: Skat ea kūtehoolookpūs, wōlamsūtūmūn', kūnūmīhtoo'ncn Nūkskam ookeche-tūme-tūhadūmooagun?

41 Toocheu' oochesāmahtoo'nea pūnōpskw [tan tēt n'pooenooūl ēlūsīnlīt]. Ha Sāsoos spūmūk līkchēsooūl ooseeskool, labēsoo, ha eetūm: N'metakwe', wīhwenooamūl eebūchūl ūkjīksūtooeeepūn!

42 Ha n'kūjejīhtoonāpūn kel mājemeu' k'jīksūtoo; eebūchūl ooche yoot mowehamūk tanīk weunekabooehajīk, n'teetūm: wēlaman nāgūmow oolamsūtūmūn'ea kel ūktūlkeemīn.

43 Ha kese edük yoot, kintakwssoo, eetüm:  
Lasa'l! chkooe-nootaha!

44 Ha tan měchenětpün wěchkooe-nootahat,  
tūbakwěknasooül oopeteenül ha ooseetül  
n'poenooāyal hulgootāwa'gūnül. Sāsoos oo-  
tiha: Apkwěhlöök, ha keseltümoowōök' ooma-  
chūhan.

45 Netwāje ūktanakwssooük Lěsweesük ta-  
ník pědabasenëa'būnìl Malewōöl, ha oonüme-  
toonea ēlookālít, oolamsütümootooük oohük-  
ēk.

46 Kānookūloo ankwoóch labasooük Pa-  
loose-eeköök hā ootagūnoodümooawa Sāsoo-  
sūl ēlookālít.

47 Netwāje k'chepatüleasük ha Palooseük  
oomawěhlawa bootooüssooenoo' ha etümootoo'-  
ük: Tanúch tūlātakhütenān? eebúchūl wōót  
ooskedap ookesātoonül ūktana'gōostool kenoo-  
ōskoodeegūnül.

48 Chegetooük ootülāin yōöt, Lomkā'we-  
ük pědabasooükch ha kooekwātagoonānúch  
kūmūtkin' ha neaga kooékwěhlükoonwōök'ch  
někwtakūmíkseük.

49 Nüt pěskw nā'gūmow lewesoo Keip,  
tan ēlikche-patüleaswít net pěme'kütük, oo-  
tiha: Skatama kěkw kūjeje'toote'pa.

50 Ha skat ūktūlítpedühadümoo'nea koo-  
che-kaneāwooltenén' pěskw ooskedäp ooche-  
měchenan ooche-pūmowsooenooük, wělaman  
m'seu' někwtōökūmíksejík skat ooche-skwōös-  
kēseuneea.

51 Kānookūloo skat ooche eetūmoo'ūnūl yootūl kělooswa'gūnūl nāgūm oohūkēk ; kānookūloo ēlīkche-patūleaswīt net pěmeekütük, nīkanueuhūla'jūmoo Neewēskw oocheměche-něch' nīhiht n'kōotookūmīksoo.

52 Ha skat těpōōkt nīhīh't n'kōotookūmīksoo, kānookūloo neaga mowěhlan oopěskooee-līn Nūkskam ooneja'n tanīk sesěhtěkoojík.

53 Netwāje wěchā>tagā'mūk net kesōōk mowagūnoodūmak oonā'paha'nea.

54 Netwāje Sāsoos skat agwā'mk ūleměsoo-wepūmehāu Lěswescoïkōk, kānookūloo machěhě, ha ūlīhe kūta'kūmīkw, oodāněk tan lewesooweu' Eplūm, ha net ětlemow-āyīt tanīhī ēgěhkemajihī.

55 Net Lěsweesūk nankūmehagāwā' wīkw-hǔpaltimkāwāamooōh kūtēegěhe, ha ūktanakwsooūk pǔleu-ootabasooūk, ha ēlītkwakweabasooūk Sāloosälēmk, oopěhkehoosoolte-nea, měskw wīkhǔpalteemōök.

56 Nookwelooūha'nea Sāsoosūl, ha yūhoo-dooltooūk sěklüteetīt k'chehemeāwīgwamūk : Kěkw ledūhasoolteeba ? skatūcha'l pǔkūche-hāoo wīkhǔpalteemūk ?

57 Net k'chepatūleasūk ha neaga Paloose-ūk ēlekeslootūmootīt wěn ūkche'jeha't tan āeelīt ootāgūnemal'p, wělaman ootakwoona-wölp.

## Chapter XII.

1 Toocheu, Sāsoos kamachin kesoogūnūk mēskw nankūmehagāwā' wikhūpalteemōök, Bētanik pūkūchehē tan Lasa'l āit, tan wōōt kese mēchenētpūn, tanil Sāsoos kesepūmow-sooēhlatpūnil.

2 Net tēt ētlewīkwhūpalatit, ha Malt oonootūmawō; kānoockūloo Lasa'l nikt pēskw nāgūmow tanik mowīhpoomajik.

3 Toocheu' Male wihkwēhtoon n'koochit-keegōon soonhūkēnsoot lewihtasoo speik-nald, pooktūkehē, ūksa'ooodoo, ha oosoopēg-ūnūmooanūl Sāsoosūl ooseetūl, ha oocheka-sūmooanūl ooseetūl oopeāsoom īkōök; ha wēn-oochegwōm p'sūnōkwhēsoo soonhūkēnsoot'.

4 Toocheu' nüt pēskw tanik wējekēhke-moojik oohūkēk, Sooda Iscaleot lewesoo, Semoo ookwōösūl, tan kētekenooēhlat Sāsoosūl, eetūm :

5 Kēkw wāje skat ankooēhtase'nookūs' yoot soonhūkēnsoot ooche n'satkwādool denā-leūl, (tamaha'l nāooinsk' kesageesooūk), ha ūnūpmelan tūmaksūsooenooūk.

6 Skat yoot ooche-etūmooūn ootūmet-tūhaman tūmaksūsooenoo, kānoockūloo ooche nāgūm kūmootūnēsks, ha ootein manenoot', ha pūmīptoona tan kēkw pejātasik.

7 Toocheu' Sāsoos eetūm: Ehkwīhan āpet: ooche-eenēs' ookesajīhtūmūn keesook poos-kūnīmk.

8 Eebūchūl tūmaksūsooenooūk k'měche-me-uwawōk ha mowāye'neak'; kānookūloo nel skat k'měcheme-ëüepah'.

9 Netwāje ūktanakwscoūk Lēsweesūk kějehatit Sāsoosūl ooteēlin net, ha pedabasooūk skat těpōokt ooche nāgūm, kānoo neaga ooche nūmīha'nea Lasalūl tanil Sāsoos kese pěmow-sooëhlatpūnīl.

10 Kānookūloo k'chepatüleasūk mowāgūn-ootūmatooūk neaga oonāpūha'nea Lasalūl.

11 Eeebūchūl ooche nāgūm ūktanakwssoo'-bünik Lēsweesūk majeaba'sítipūnīk, ha wělam-sútūmootoo'bünik Sāsoosūl oohūkěk.

12 Net apch ātau kesook ūktanakwssooūk pūmowssooenooūk tanik pědabasejík wíkhüp-alteemūk, noodūmatit Sāsoosūl ochkooë-halín Sāloosälémk',

13 Wíhkvwěhtoo'neal p'skětkoonool ūpūs' lewesoo Peníks, ha ootūlabase'nea ootasiköonea, ha ootookāmooltooūk, etūmootoo'ük; Hosana! (netūna, kekék'w tükā'ch!) oolěhlükwssooūl Islěl ookinchāmūsmūl, tanil wěch-kooehalejil K'chesakūm wesooūn iköök.

14 Ha Sāsoos měskooōt āwasesooëlejil ják-hasūl, ootěsagoopěseenūl, stükā ěloowíkhasík,

15 Moo sak sěksekčch Seūn ootoosūl! sagihtě ūkinchāmūsūm wechoořhat ootěsakoo-pětoowöl jákhas oojákphaseesūmūl.

16 Netūl kěkwsāäl wědekěhkemoojík skat oonūstūmoo-teleunāweepūn tūmk. Kānookūloo kesíkchetümetühamkoosít Sāsoos oo-

míkwetūhadūmün' eal netūl kěkwsäl áwíkha-seegil; ha neaga Sāsoosůl ookeseléhtagan-ěb'úníl netūl kěkwsääl.

17 Netwāje nāgūmow taník wíjāooatít-púník [Sāsoosůl] tan toocheu wěje-nootěg'emat Lasalül pooskūnegūna'lüköök, ha pěmowsoo-ěhlat', n'speuwōölämhüt'ooük.

18 Ha netwāje mowehamük ootasekooawöl, eebúchül ookese-noodüma'nea nāgūm ookeseléhtagan yoot kenooëskoodeegün.

19 Netwāje Pălooseük yūhoodooltooük : Skat k'nümíhtoonea skatükék w k'tulekesá-toopa? Sagíhtöök, ooskítkumíkw oonükanoosookagoon.

20 Net ankwoöch Gúlekáweük mawe-eool-tooük nā'gūmow taník kesich-kooïkwakwe-abasejík ootemehanea [Săloosalémk'] wíkhüp-altemük.

21 Nāgūmow pědabasooük Pelípk, tan tǔlā' Bětsādik, Goolelětk, ha oopaběhche-gěse'neal, etümootooük: Saküm, n'pawatümnüněn nüm-ihaněn' Sāsoos.

22 Pelíp pěgúchehat ha ootagūnoodümooöl Atǔlāwööl, ha agímtě Atǔlā ha Pelíp pětkow-ootooük ha ootagūnoodümooawöl Sāsoosůl.

23 Ha Sāsoos ootasedāma, eetüm : Těp-űnaskooihak egěhe pěmowsooín Ookwōösůl ookechetüme-tühamkoosín.

24 Ulíhě, ūlīhě, yōöhoolék w, tanúch eaga n'koocheměngüt híglískalün skat ūlebünāg-wehanook kútakümeegook ha skat měchenā-

wenőök, n'koodookahtěk; kānookůloo měchenāwík k'chāowweměn-kasooch'.

25 Tan wōöt moosajít oopřumowsooagǔn, ookuskatoo'noch. Kānookůloo tan akwetühhadük oopřumowsooagǔn yoot ooskitkümíkw, ootankāoo'tümün askümowsooagǔn īkőök.

26 Wěn loo'kāwít noosookooičh; ha tan āe, nooskenoosům net tětúch āetúch'. Wen loo'kāwít N'mihtakws ookeche-tümetühamál'ch.

27 Tükā'ch n'chǔcha'kw oonmäjedühasoo: ha kākooch' n'teetüm? N'metakwe', oochekekehe'n yoot t'paskooteegǔn! Kānookůloo ooche yoot n'püküche yoot t'paskooteegǔnük.

28 N'me'takwe', k'chetümetühadümoon kooesooún'. Toocheu [Nükskam] noodooňh čtlāwěstakw spůmkeek, eetüm: N'kesíkchétümetühadümün, ha neaga apch n'kechetümetühadümün'ch.

29 Netwāje mowehamük taník sěklüteejík kwíheu', etümoottooük: Pā'dageu'. Kütükük etümoottooük: Asā'leůl ookůloo'lkool.

30 Sāsoos asedāmat ha eetüm: Yoot kůlowagǔn skat oochehegahāoč ooche nel: kānookůloo oocheëgëhë ooche kelooow'.

31 Tükāch yoot ooskitkümíkw ũtploodasoo; tükā'ch yoot ooskitkümíkw ookinchāmüs'üm-ül noodeakâanch'.

32 Ha nel ooche-oonagëhlímk' ktakýmee-göök, noochkooičphak'ch m'seu půmowsoooenoóük tan āe.

33 Yoot wěje-eetük ootahkenooëhtoon ta-núch člemëchenët.

34 Pūmowsooenoočk ootasedāmawōl: Noo-je-noodūm-űněnoopūn bootoosooagūn ūkōčk Newěsk' askūmeheu. Ha kěkwsā' wěje-heetumūn pūmowsooin Ookwōčsūl chooeoona-gěhlach? Wěn ea' nūt pūmowsooin Ookwōčsūl?

35 Toocheu' Sāsoos ootīha: Makeyāoo pūshakwhěk wějehěmkoo'nea. Pūmabasikw kwěneheeyěkw pūsakwhěk, wělaman pīskah-těk skat ktūlūmīhkagoonea; eebūchūl tan pāmīhat pīskatādook skat ookūjejetooūn tan ělehat.

36 Kwěneheeyěkw pūsakwhěk wōčlamsūt-umōčk w pūsakwhāgīkōčk, wělaman ookwōčsīn pūshakwhěk ūkhūkāwō. Yootūl kěkwsāl Sāsoos eetūkīl, ha machěhě ha neaga ookwasōhtoočh.

37 Kānook kak ědoochiktana'gūtool ke-noočskoodeegūnūl kesātak'pūnīl wāoochūs-kooweu, skat oolamsūtūmoo'nēawepūn oo-hūkěk.

38 Wělaman Esae nekančk-chejetakawenoo' ookūlooswagūn, ūlāu tan eetūkūs: Ukchesakūm, wěn kese oolamsūtūkūs n'tagūnoodūma'gūnūn? ha wěn Ukchesakūm oopetīn člēměsooěhtoočsūts'?

39 Netwāje skat kese-wōčlamsūtūmooteetekoopūn, eebūchūl Esae apch eetūkūs:

40 Ookesinkabooěhtooanūl ooseskoočl, ha neaga ookesesaglihtooanūl ooměshoonoočl; wělaman skat oochenūmīhtahteuneal ooses-

kooöl, ha oochinsütümooteuneal oomüşshoon'-ooöl, ha ookwöölpěh-lüsoolteunea, ha nel n'kesepelawünp'.

41 Yootül kěkwsäl Esae etüküpünl, ee-büchül oonümihlooönäpün ookechetüme-tü-hamkoosoowagün, ha neaga oonüstooha'bünil.

42 Kānooküloo üktanakwsooük pootooüs-ooenooük wělamsütümooteejík oohükék, kā-nooküloo ooche Paloo'se skat oopaběhkensüt-oomoonea, ooche skat oochenoodeh-nawünp hemeāwigwamük.

43 Eebüchül oopeāme-moosaje'nea půmow-sooenooük ookechetüme-tüham-koosooagün-oowö skatük Nükskam ookechetüme-tüham-koosooagün.

44 Ha Sāsoos kintakwsoo, eetüm: Tan wělamsütük n'hükék skat [těpöökt] 'leoo-lamsütümoo nel n'hükék, kānooküloo Nāgüm oohükék tan pětükemítipün.

45 Ha tan němihat oonümihal Tanil pět-ükemítipür.il.

46 N'püküche ooskitkümíkw n'püshakw-han, wělamán m'seu wěn tan wělamsütük n'hükék, skatüp pümehāoo pískatātöök.

47 Ha tan wěn nootük n'külooswa'günül ha skat külnümook, nel skat n'tübloomao; kānooküloo skat nooche-püküchehow n'tüp-loo'tümün ooskitkümíkw, kānooküloo weche-püküchehae n'kekéhtoon ooskitkümíkw.

48 Tan wěn sāmahlít, ha skat wekwātöök w'n'külooswa'günül, ootewöl tanil těbloomchil.

Kūlooswagūn tan etūmanpūn, netūch těb-loomal m'chūsūlāwā keesōök.

49 Eebūchūl skat nooche-kūloosekoopūn nel n'hūkēk, kānookūloo N'mihtakws tan pět-ūkemītpūn, Nāgūm n'milkoonāpūn hūlgetūm-ooagūn tan ēlāwěstoo ha tan eetūm.

50 Ha n'kūjejihoot ootūlgetūmooagūn askūmowsooagūneu'. Netwāje tanil kěkwsäl něstoomanil N'mihtakws tan yehītpūn' net něstōom'.

### Chapter XIII.

1 Net měskw nankūmehanook wíkhüpalteemük Sāsoos ookoojejihootoněs' ootěbūnas-kooehaagūm egěhě oochenoodahan ooskit-kūmikw ha ootūlihan Oomih'takwsük, kes ookesiksēlmabūnihi oosewěs tanihī ooskit-kūmikw āooltelejīhe, oomoosalabūnehe malūmūtā māchehak.

2 Ha oolagwīhpooagūn e'gūhěs, ha mūch-ūhant ookesē-pejěhtooōts Sooda Iskāleo't Semoo ookwōösül oomūshoonük ootahkenooěhlān;

3 Sāsoos ookūjejihootoněs' Oomih'takwsül oopooněhtagoon m'seu kěkwsal oopeteenük, ha nāgūm ookesuchīhan Nūkskamoočkōök, ha ootūlihan Nūkskamoočkōök ;

4 Ooche-oonagělsoopūn oolagwīhpooa'gūn-ük, ha oopooněhtoonāpūn'l ootulkwōětawagūnül, ha wekwěhtoonāpūn kasegōōhoosoot' ha ootulgūpīlsenāpūn.

5 Ag̕imt̕e oosooka' toonāpūn sāmagwōn too-eg̕usegwēnsootik, toocheu' oomachéksūspatoo-ōnāpūnil ooseetooowl' tanih̕i ēg̕ehkemajih̕i, ha oochekashūmocanāpūnil kasegōōhoosootik tan ēlēg̕upilsitpūn.

6 Toocheu' oopükuchehanūl Semoo Peālūl, ha Peāl ootihal: Nsa'kūmām, kūsūspatoonūl 'nseetūl?

7 Sāsoos asedāmat ha ootihal: Tan ēlōoki tūkā'ch skat ūkūjejetooūn; kānookūloo ēlmīhak kūjejetoo'nc̕h.

8 Peāl ootihal: Kel skattēhch kūsūspatoo-weunūl 'nseetūl. Sāsoos ootasedāmāl: Skat ūksūspahlūl'ooān' kel skadama k'teewūn tūp-ēltūmooagūn 'nhūkēk.

9 Semoo Peāl ootihal: N'sakūmām, skat tēpōkt 'nseetūl, kānookūloo neaga 'npeteenūl ha neaga nūneagūn.

10 Sāsoos ootihal: Tan wōot kesiksūspatasit tēpōk't wētūmētūhadūk ookoosūspah-toon ooseetūl, ha toocheu' 'nkīhkabātūme-pēhkeegoo. Ha kelooow' ūkpabātūmepēh-keegoolteba, kānookūloo skat m'seu.

11 Kānookūloo Sasoosookūjejihal tanūl kēt-ooekenooéhlīhjīl, netwāje eetūk: Skat 'mseu' ūkpabātūme-pēhkeegoolteba.

12 Net kesiksūspatoo'ot ooseetooowl', ha kesewīhkwaātākw ootulkwōotāwā'gūnūl, ha kesūpēssit, ootihā: Kūjejetoo'nea keselēhlūl-ēkw?

13 Tūleweheepa Noodūkēhkegāmīt ha'Nsā-

kūmamūn, ha koolâmhüteeba, eebüchül nel nüt.

14 Netwāje nel tan koosakūmamoolte'nea 'nhük, ha neaga kūnootükëhkemlüpä, üksis-pahtoolékw ükseetooöl, kelooow'-üpüna küs-üspha-taootool-te'neal ükseetooöl.

15 Eebüchül kesemilün'ea këhkimsoot k'tülookhüte'nea tan lëhlülékw.

16 Ulihë, ülihë, yööhoolékw, tan wööt tëbél-ümkwsit, skat äjispäu skatük oosáküma-mül; küsüna tan wööt ëlkeemoo't skat peä-me-späu skatük tanil ël kemajil.

17 Net küjejetooékw yootüll këkwsäl, koo-läoolteeba hülöök hüteékw'.

18 Skat noochekülooseu 'mseu kës'eékw : 'nküjejihâk tanik mëgünookpünik : eebüchül wëlamân tan  loowïkhasik ülihë: Tan wööt mowïhpoolteeék hüpanül,  leoonagëhtak'ws wookwün nel ülgweu.

19 Net nekanagün-ootümoolepa mëskw e-gühanöök, wëlamân eegühâk koolâmsütümün-ea'ch nel nüt.

20 Ulihë, ulihë, tan yööhoolékw, tan wën wekwëhlat tanil nel  l keemook, neaga nel noowihekwlük. Ha tan wën wekwëhlít nel, wekwëhlal tanil pëtükemítpün.

21 Net Sâsoos kese eetük neetüll, wöön-mäje-dühasoo oomüshoonük, ha ootägünood-dümooha, eetük : Ulihë, ülihë, tan yööhoolékw, pëskw kelooow' 'ntakenooëhlükwch.

22 Toocheu' nootühkëhkemoojik esagehoo-

tooltoočk, skat ooküjejihaweuwöl tanil wěnil eetükil.

23 Net pěskw tanihř Sāsoos ěgěhkemajihř, tanil Sāsoos kěselmajil, sítkwěhsenool Sasoo-sůl oopǔskoonük.

24 Netwāje Seemoo Peāl oomatkvwěhtoo-wöl oopaběhchemān tanil wěnil eetükil.

25 Toocheu' nāgūm tan ěsítkwěssíkpūn Sāsoosůl oopǔskoonük, ootihal: N'sakūmām wěn nüt?

26 Sāsoos asedāmat' eetüm: Nüt ěhtü ta-núch meelook āpsügikwsüsük keseskwiħhe-geān'. Ha kese skwiħ-heegěk āpsügikwsüsük, oomeelān Sooda Iskaleotül.

27 Kesimsünük āpsügikwsüsük muchuhant' ooküsahaanül. Toocheu' Sāsoos ootih-al: Tan kěkw kědeléhta'geün, nükusalaták'.

28 Net skat wěn nāgūmow tanik mowe-poomajik ooküjejetoonea kěkwsā' wějeyūhat net.

29 Kānooküloo ankwočh ledňhasooltoočk eebüchřl Sooda ootein manenoot', Sāsoos oo-keseyühān měnđohmoo'n tanil kěkwsälawa'-tumükw ooche wiħüpalteemük, küsüna oo-meelan kěkwsā' tūmaksüssoowenoo.

30 Net kesimsünük āpsügikwsüsük nük-ūsa-nooděhě: ha kes pískehě.

31 Ha netwāje kese nooděhat Sāsoos eetüm: Tukāčh' pūmowsoořn Ookwōsůl k'che-tūmetühāmkoo' soořl.

32 Ha Nükskam wějik-chetüme-tūhām-

koosít oohükčk. Nükskam neaga ookechetumetühan. Al'ch oohükčk, ha oonüküsak-che-tume-tühamálch'.

33 Wāsestōök, 'mchüsöl makeawös kooejäyoolpa. Kweloohepâch', ha stükā' yühök-pün Lësweesük tan tēt a'lehae skat pēdabasun'ea, net na kelooow' yühoolékw.

34 Pelā' hülgetümoagün melékw, wělamân küséltoolte'nea. Stükā' net eliksélmülékw, net na üktülikséltoolte'nea kelooow'.

35 Netüch 'mseu wěník ooküjejetoonea ke-looow' koodükëhkimkoosoolte'nea nel 'nhükčk ükséltoolteékw'.

36 Semoo Peäl ootihal : N'sakümâm, tama k'tüle ? Sāsoos ootasedāmal : Tan a'lehae skat kese noosooküweu' tükach' ; kānooküloo élmihak noosookooich'.

37 Peäl ootihal : Nsa'kümâm, (kékwsā' wāje,) kékwaje skat kese noosookooloo tükach? 'npümwosoagün 'ntülepoonmünch ooche kel.

38 Sāsoos ootasedāmal : K'tülepoonmünch k'pümwosoagün ooche nel ? Ulihë, ülihë, yööhool, nabaha'ch skat mütéhtakseu agimtë üktigünāwalich' nihí.

#### Chapter XIV.

1 Moo sak oonmäjedüha'sooich k'müşhoon-oowöl! Woolämsütümoottikw Nükskam oohükčk, ha neaga nel 'nhükčk wöölämsütümoottikw !

2 Lâmekwâm 'Nmîhtakws week ūktana-göōttooł' ehyooltîmkîl. Skat lâenooküsüpün ūktehoolneapünp'; eebûchûl nel 'ntûlîhan najewööléhoolnea tan ehyoolteemük.

3 Ha lîhayan ha najewööléhoollek'w ehyoolteemük, āpchûch 'npükûche ha tûlewîhkvwêhlûlpach' 'nhûkék, wêlamân tan äe kelooow' na k'teoolte'nea.

4 Ha kûjejetoote'nea tan älehæe, ha neaga kûjejetoote'nea owht.

5 Tooma ootîhal : Nsakûmâm, skat 'nkûjejetoonâ'wîn' älehayîn, ha tan n'tûle-kesikchij-e'toonan' owht ?

6 Sâsoos ootîhal : Nel net owht, ha neaga wêlämâwa'gûni, ha pêmowsooa'gûni. Skat wën oopükûcheha'ocnûl N'mihtakwsûl skat ooche-pükûcheha'kw nel 'nhûkék.

7 K'checheyéksûpün nel, k'cheche-hawöpûna 'Nmîhtakws. Ha tûkâch' wějehtag- mûk kûjejehawô Nâgûm, ha kese nûmehawô.

8 Pelip ootîhal, N'sakûmam, mooskâtooenëh K'mihtakws, ha netûch keaskwe neeloon.

9 Sasoos ootîhal : Kes kwânnewejâ-oolékw, Pelip, ha mëskw mâch kûjejihu ? Tan kese nûmihit neel ookes-e-nûmihal 'Nmîhtakwsûl. Ha kékwsâ' wěje-eetûmün, Mooskâtooenëh k'mihtakws ?

10 Skat ea' koolâmsûtûmooün nel 'ntein 'Nmîhtakws oohûkék ? ha neaga 'Nmîhtakws ëu nel 'nhûkék ? Kûlooswa'gûnûl tanil yôöhoolâgwîl skat nooche-etûmoo'nûl nel

'nhūkēk; kānookūloo 'Nmīhtakws tan mějemeħeit 'nhūkēk, Nāgūm ootūlookanūl lookāwa'gūnūl.

11. Wōölāmsūtooikw nel 'nte 'Nmīhtakws oohūkēk, ha neaga'Nmīhtakws ēu nel 'nkūkēk, kūsūna ooche-wōölām-sūtūmookw lookāwa-gūn īkōök.

12 Ulīhē' ūlīhē, yōöhoolēkw' Tan wělām-sūtūk 'nhūkēk lookāwagūnūl tanil nel ēlookeanil nāgūmchūna ootūlookanul: ha peāmkīkwūnoo'lh lookāwa'gūnūl ēlātagājil, eebūchūl 'ntūlīh' 'Nmīhtakwsūk'.

13 Ha tan kēkwsā' wěje-wekoo'dūměkw nel noowesoo'ūnūk, net 'ntūlātaga'nch; wělamān 'Nmīhtakws ookeche-tūme-tūhamkoosin Ookwōösūl oohūkēk.

14 Wehkoodūměkw kēkwsā' nooesoonūk, 'ntūlātaga'nch.

15 Moosaleā'kw, sâktūmook'ntūlgetūmooa'-gūnūl.

16 Ha nelūch n'kwelootūmooon 'Nmīhtakws, ha k'mīlkooneach' kūtūk Noojewōölēh'-looēt, ha Nāgūm wejāagcowōhch' mājemeu'.

17 Nüt oolāmāwagūnā' Mchūcha'kw, tan ooskit'kūmīkw skat kese wekwēhlakwīl; eebūchūl skat oonūmehoweūl kūsūna skat oonūn-ooow'eūl. Kānookūloo kelooow' k'nūnoodawō; eebūchūl wejāagoo'ō, ha eooch' ūkhūkāwōk.

18 Skatūch k'rūl' ūlūloopa ūksāsūme-kebūswōöl-te'nea. Aoolteyēkw ūkpētēhkool-pach'.

19 Net 'mchūsūl makeāwōōs ooskīt'kūm-  
ïkw skatūch nūmehoogoo'ūn : kānookūloo  
kelooow' k'nūmehheeba ; eebūchūl nel n'pūm-  
ōws', kelooow'na koojepūmowsoolte'nea.

20 Net kesoo'ken kūjejetooonea'ch nel  
'ntein'Nmīhtakws oohūkēk, ha neaga kelooow'  
ūkteoolte'nea nel 'nhūkēk ; ha neaga nel  
'ntein kelooow' ūkhūkāwōk.

21 Tan āit' ntūlgetūmooa'gūnūl; ha oosak-  
tūm'ūnūl, nāgūm nūt 'nkūsēlmūkw; ha nāgūm  
tan kēsēlmīt, oochīksēlūmooksooch 'Nmīh-  
takwsūk; ha nelūchūnū 'nkūsēlma nāgūm; ha  
'ntūle nēsooēhlūsūch oohūkēk.

22 Sooda ootīhal, (skat Sooda Iskaleot),  
'Nsakūma'mūn, tanūch ūktūle-kese-mēsooēh-  
lūsīnch 'nhūkānook, ha yaga skat k'mēsooēh-  
lūseewūn ooskītkūmīkw ?

23 Sāsoos asedāmat, ha ootīhal: Wēn mōōs-  
ālit', 'nkūlooswa'gūnūl oosaktūmūnūlch, ha  
'Nrīhtakws ookūsēlmal'ch : ha 'npēhtēhkooa-  
nūch tan āit, ha 'nwejāow-tooltenānūch.

24 Tan skat mōōhsalīkw, nāgum skat oo-  
saktūmoonūl 'nkūlooswa'gūnūl. Ha kūloos-  
wagūn tan nootūmēk'w skat nel n'kūlooswa-  
gūn net, kānookūloo 'Nmīhtakws ookūlooswa-  
gūn net, Tan pētūkemītpūn.

25 Yootūl kūlooswa'gūnūl yūhoolāgwīl  
kwēne-wejāoolēkw.

26 Kānook Noojewōōlēhlooēt' kēsūsāit  
'Mchūchakw, Wēje-oolenewēskwīt, tanūl N'mīh-  
takws ootū' gēmāl'ch nooesooūnūk Nāgūmch

'knüka-kěhkim-koonea'lch 'mseu kěkwsäl, ha kesātagooneach k'míkwedūhadūmūnea m'seu kekwsäl tanil nel kese-yööhoolékpwpünil.

27 Wöntükāooagün nügüt'ümün ükhük-āwök. N'wöntükāooagün kümilün'ea. Skat üktülemeleoone'a stükā' ooskitkümíkw ēleme'-loowék'. Moo sak sëspädüha'sooich k'müs-hoonooöl', küsüna moo sak sëksooich !

28 K'noodümüneapün yööhoolékpwpün 'nma-chüha ha äpchüch ükpëtëkoolpa tan äool-teekw. Moosaleék'w kooledühasooltebap', eebüchül 'nteetümoopün 'ntülih 'Nmíhtakwsük, eebüchül 'Nmíhtakws peëmkil skatük nel.

29 Net tükä'ch kese-yööhoolékpwpün mëskw skat tëbünaskooehanöök, wëlamân toocheu' tëbünaskooehák' koolâmsütümüneac'h.

30 Skat agwömk tülemuskooimloopa, ee-büchül ooskitkümíkw ookinchämüs'ümül chkoowih'eyül, ha nel 'nhükék skatama kékw ooteheewün.

31 Kānooküloo wëlaman ooskitkümíkw ooküjejihooton 'nmoosalan 'Nmíhtakws, ha neaga tan 'Nmíhtakws ēlítploo'mít, net ēlā-taagi. Oonagësooltikw! majeabasenech !

### Chapter XV.

1 Nel noolämäwe-alagwemenâksooi, ha 'Nmíhtakws nootkekawin.

2 M'seu p'skëtkwöönool 'nhükék tan skat menenook, oosamatoon : ha'mseu p'skëtkwöönool tan menik, oomoosegëhtoon, wëlaman äjeniñkasoo.

3 Tūkā'ch wěje-pěhkegool-teěkw kuloos-wagūn īkōök tan keseyōöhoolěkw.

4 N'gěsooltíkw nel'nhūkěk, ha nel kelooow' ūkhūkāwōk. Stūkā' p'skětkwōon skatūch keseměnkaseu skat chegūlmenook alagweme-nâksik, ha kelooow' na skat 'ngěsoolteuwěhk' n'hūkěk [skatūch kese-wōölātaküteepa.]

5 Nel alagwemenâk's; kelooow' p'skětkwōonoo. Tan wěn ěngěsít n'hūkěk ha neaga nel na n'tūngěss oohūkěk, nāgūm wōoleměn-kasoo: eebūchūl nel skat ëeuön k'tūchělěsoltébach.

6 Tan wěn skat ěngěseekw 'nhūkěk, lesā-malūkwsso stūkā' p'skětkwōon, ha kespah-saasik, ha mowāoodasooůl ha k'chūseāoodasooůl, ha p'skwōölādasooůl.

7 N'gěsoolteěkw 'nhūkěk, ha n'kūlooswa'-gūnůl 'ngěsooůl ūkhūkāwōk, wekoodūmūnea'p tan ělewōole-dūha'-dūměkw ha tūlookāukěn-eya'ch.

8 Net 'Nmīhtakws wějíkchetūmetūham-koosít ketanagwe-měnkase'nea; ha neaga kelooow' kootükēhkīmkooseba'ch n'hūkěk.

9 Stūkā' tan N'mīhtakws ělíksělmětpūn, nel net kelooow' ělíksělmělěkw: n'gěsooltíkw n'kūsěltūmooa'gūnūk.

10 Saktūměkw n'tūlgetūmooagūnůl' k'tūn-gěsoolteba'ch 'nkūsěltūmooa'gūnūk. Stūkā' nel ěle-hemoowōök pūn N'mīhtakws ootūlget-ūmooa'gūnůl, ha n'tūngěss ookūsěltūmooa'-gūnūk.

11 Yootūl kĕkwsăl keseyūhoolāgwĭl wĕlamân noole'dăhasooagün ëu ūkhăkāwōk, ha neaga wĕlamân 'zoledăhasooagünooöl oochip-sünātasoo.

12 Yoot n'tălḡetămooagün, kelooow' kăs-ĕltootoolte'nea; stükā' ēlekesiksĕlmălĕkw, net na kelooow' ūliksĕltooltikw'.

13 Skat wĕn agwāmk' lekesiksĕlmooāoo tăhaloo wōöt tan ēlepoo'nük oopŭmowsooagün ooche ooseewe.

14 Kelooow' 'nseweük ūlookhătēyekw tan ĕlgimlĕkw.

15 Skat agwōmk k'tălme-lewehooloopă nootlookătămăk; eebăchăl nootlookăt skat ookăjejetoo'ün tan tăbăltămălejil tan ēlookă-lit: kānookăloo k'tlewehoolpa n'se'weük, eebăchăl 'mseu kĕkwsăl tanăl wĕjenoodămanăl N'mihtakwsăk k'takenooéhtoolneapănil.

16 Kelooow' skat kămăkănebakoopă, kănook kelooow' nel kămăkănăloobapă, ha ēloohegalăkwpă, wĕlamân k'tăleulte'nea, ha neaga k'mănkase'nea, ha tan ēlemănkaseekw oomăjeme-ăngesoo. Welaman 'mseu' kĕkwsăl ooche-wekoodămăk' N'mihtakwsăk n'nooesoo-ünük, kămălkoonăch.

17 Yootūl kĕkwsăl ĕlkimlāgwĭl wĕlamân kăsĕltoolteba.

18 Ooskit'kămăk' akwetăhamla'kw, kăjejetoo'nea n'takwe-tăhamkoonăpă nel măskw kelooow' akwetăhămloowăk'w.

19 Ooskit'kămăk' tălăowoolteek'w, ooskit-

kūmegoop ooküseltümünp' tan yoot nāgūm. Kānookūloo ooskītkūmīkw skat ūktūlāowool-teeba, kānook nel koojīmkūnloobapūn ooskīt-kūmīkw, netwāje ooskītkūmīkw k'takwedū-hamkoo'nea.

20 Mīkwedūhadūmook' yōōhoolékpwpūn : Nootlookēt skat pēmītpūseu skatūk tanīl tēbēltümülejīl : Nel kesewēhkanhetīt kelooow'-ūch'ūna k'toowēhkan-hoogoowōk'ch. Saktūmootītsūpūn n'kūlooswagūn, neaga saktūmagoonūlch kelooow' ūkūlooswagūnooōl.

21 Kānookūloo 'mseu yootūl kēkwsāl tlēh-lūgoonea'lch ooche nooesooūnūk, cebūchūl skat oonūnowawewūl Tanīl pētūkūmītpūnīl.

22 Nel skat pūkūchehawōnsūpūn ha kūl-oolawōnsūpūn, skatūp ootēeunea lakūmīksoo-agūn. Kānookūloo tūkā'ch skadama ootē-eu'nea tan wēje-kese-asooōhmootīt ootūlkūmīksooagūnōowōl.

23 Tan woot akwedūhamīt nel, N'mīh-takwsūlna ootakwedūhamal.

24 Skat ūlookāwōnsūpūn oohūkāwōk lookāwā'gūnūl tanīl mēskw wēn ēlookākwīl, skatūp ootēeunea lakūmīksooagūn oohūkāwōk. Kānookūloo tūkā'ch n'nūmehoogoonān ha neaga n'takwetūhamkoonān tūkweu nel ha 'Nmihtakwsūl.

25 Kānookūloo nel ūlīhē wēlamān kūl-ooswagūn tan elooīkhasīk oobootoosooagūn īkōōk ūlīhē : N'takwe-dūham-koo'būnīk ooche pesooweu'.

26 Kānookūloo tan toocheu' Nooje-wōöl-  
ēhlooēt pūkūcheha't, tan wētükemookch  
'Nmīhtakwsūk, M'chūchakw oolāmāwagūnā'  
tan wějemachūhat 'Nmīhtakwsūk' Nāgūmch  
nūspeuwōölāmāwūkw.

27 Ha neaga kelooow-ūchūna k'nūspeuwōöl-  
amhūteba'ch, eebūchūl wejāooeba wějēhtagā-  
mūkūtā amskooös majūhā'k.

### Chapter XVI.

1 Net wějeyōöhoolékw yootūl kěkwsāäl wěl-  
aman skat kūnābīskwōhmateepa.

2 Kooche-nooděh-lūkoowōk'ch emehāwig-  
wamūk. Chooděhchūloo těbūnaskooihak' e-  
gěhěch' tan toocheu' tan wěn napūhoo'lakch  
ledūhasoo'ch ootūlookāwōn Nūkskamūl.

3 Ha netūl kěkwsāl tūlēhlūkooneālch ee-  
būchūl skat ookūjejhawewōl N'mīhtakwsūl,  
kūsūna nel.

4 Kānookūloo wějeyōöhoolékpūn yootūl  
kěkwsāl wělamān tan toocheu těbūnaskooihak  
egěhěch', mīkwedūhadūmūnea'ch kese yōö-  
hoolneas'. Kānookūloo yootūl kěkwsāl skat  
yōöhoolooěkkoobūnīl wějātagāmūk ūmskooös'  
ma'chahak, eebūchūl koowej-āyooloopapūn.

5 Ha tūkā'ch n'tūlīh' Tan āit tan pětükīm-  
ītpūn, ha skat wěn kelooow' n'tūlepaběh'chím-  
koo', Tama' k'tūlīh?

6 Kānookūloo eebūchūl yōöhoolékpūn  
yootūl kěkwsāl, wōönmaže-dūhasooagūn  
psūnēsooūl k'mūshooncōol'.

7 Kānookūloo oolāmāwagūn yōōhoolékw, koochekaneāwoolte'nea ēlemachūhae. Eebūchūl skat machūhawa'n Noojewōdēhlooět skatūch pūkūchehāoo : kānookūloo machūhayan' n'pētūkīmach' āoolteěkw.

8 Ha tan toocheu pūkūcheha't, ookūlhūm-a'nc̄h ooskitkūmīkw ooche lakūmīkssoagūn, ha neaga ooche kēakwehāwagūn, ha neaga ooche ūtploodūmooagūn.

9 Ooche lakūmīkssoagūn, eebūchūl skat oolāmsütūmoonea n'hükěk :

10 Ooche kēakwehāwa'gūn, eebūchūl N'mihtakwsük n'tūlīh' ha kelooow' skatūch k'nūmeheepa agwōmk.

11 Ooche ūtploodūmooagūn, eebūchūl ooskitkūmīkw ookinchāmūs'umūl kesitplooda'-sooūl.

12 Uktana'gwōōtool kēkwsäl māch āēanīl yōōhoolāgwīl ; kānookūloo skat kese-pūmīptoonéal tūkāch'.

13 Kānookūloo tan toocheu Wōōlamāwag-ūnā' M'chūchākw pūkūcheha't, k'nīkanowtek-āookooowōch' 'mseu' wōōlāmāwagūn īkōok. Eebūchūl skatūch ooche-kūloo'seu oohükěk, kānookūloo tan kēkw noo'tūk ootāgūnoodūmūn'ch, ha k'mooskēhtagoonea'lch tanīl kā-deēgūhagīl.

14 Nāgūmūch'n'kechetūmetūhammūk'wch; eebūchūl wekwātoon'ch nel n'mūchēsoom ha k'mēssooēhtagoonea'ch kelooow'.

15 M'seu kēkwsäl tanīl N'mihtakws āejīl,

nel netūl n'mūchēsoo'mūl. Netwāje yōōhoolēkwpūn wēkwātoonch nel n'mūchēsoom ha k'mēsooēh-tagooonea'ch kelooow'.

16 Makeāwoos ha skatūch k'nūmeheepa, ha apch makeāwoos ha k'nūmehepach'.

17 Netwāje ankwoōch tanīhī ēgēhkemajīhī yōōhoodooltoo': Kēkwsāea' yoot yūhoolūkw? makweāwoos ha skatūch k'nūmeheepa, ha apch makeāwoos ha k'nūmehepach'? ha, Eebūchūl n'tūlh' N'mihtakwsūk?

18 Netwāje yōōhootooltoo'k: Kēkwsā'ea' yoot tan wēskoooo'tūk? Makeāwoos? skat k'chejetoonāwīn tan eetūk.

19 Sāsoos ookūjējītoon ookūtepabēhjīmkoon; ha ootīha: Kooje-pabēh-chedool-tē'nea eebūchūl n'tetūmoopūn, Makeāwoos ha skatūch k'nūmeheepa, ha apch makeāwoos ha k'nūmehepa'ch?

20 Ulīhē' ūlīhē' yōōhoolēkw' kelooow' ūksasātēmooltepa'ch, ha koonmatēhmoolepa'ch, kānookūloo ooskitkūmīkw wōōledūhasoo'ch: ha koonmāje-dūhasooltebach; kānookūloo koonmajedūhaswa'gūnoowōl lekwoolpēhtasooōlch' wōōledūhaswa'gūnūk.

21 Apet tan toocheu kěte nēmekwōōseelīt waseesūl, sēspādūhasoo eebūchūl ootēbūnas-kooehagūm egēhē; kānookūloo kese nēmekwōōseelīt waseesūl, māch skat mekwedūhadūmooūn oosēspādūhasooagūn edoocheoole-dūhasit pūmowsooenooūl oonūmekwōōselīn ooskitkūmīkw.

22 Ha tūhaloo kelooow' tūkā'ch ēleheyēkw oonmaje'dūhasooagün ; kānookūloo apch k'-nūmehoolpa'ch, ha k' mūshoonooōl ooledūhasoo-wewūl'ch, ha kooledūhasooagūnoowōl skatūch wēn wekwēhtagooneāl.

23 Ha net na keesook skatūch kēkw kweloodūmooepa'ch. Ulīhē, ulīhē, yōōhoolēkw, tan kēkwsā wēje-kweloodūmēkw N'mihtakwsuk nooesooūnūk, k'mīlkoonea'ch.

24 Tūkā'ch tūkkeu' mēskw kēkw kweloodūmootepe nooesoonūk. Kweiootūmootikw ha k'mūsūnūmūnea'ch, wēlaman kooledūhasooa-gūnooōh p'sūntātasoo.

25 Yootūl kēkwsāal yoohoolākwil kweloo-āwēstooa'gūnūk. Tēbūnaskooihak ch'kooihč tan toocheu skatūch kūlooloopa kwelooāwēstooa'gūnūk, kānookūloo pabēk-agūnootūmoolnea'ch N'mihtakws.

26 Neet keesook wekoodūmânea'ch nooesoo'ūnūk ; ha skat ūktihooloopā pabatūmooā-oolūpach N'mihtakwsuk.

27 Eebūchūl N'mihtakws Nāgūm kūsēl-mūgooōh, eebūchūl kūmoosalepapūn, ha neaga koolāmsütūm-ootene-apūn noojīhan Nuks-kamoo ikōök.

28 Noochehapūn N'mihtakwsuk ha pūk-ūchehapūn ooskitkūmīkw. Apch nūkūtūmūn ooskitkūmīkw ha n'tūlīh' N'mihtakwsuk.

29 Tanīk wējekēhkemoojīk oohūkēk oote-hawōl : Tūkā'ch ūkpabēkāwēst', ha skat kwe-looāwēstoo.

30 Tūkā'ch n'kūjeje'toonā'n k'nūkakchejetoon m'seu kēkwsäl ; ha skat kootūmetūhatūmooün wěn k'pabēhchimkoon. Ooche yoot wěje-wōölam-sütüm-ooteék kel koojihapün Nūkskamoo iköök.

31 Sāsoos ootasedāma : Tūkā'ch koolâmsütümooteeba ? Sagihtöök, tēbūnaskooihak chkooihě, ha neaga egěhě, tan toocheu ūkse-séhlūgaba'ch m'seu wěn weekük, ha k'nūkanūkküleba'ch n'pēskooděch. Ha skat n'pēskooweu', eebūchül N'mihtakws n'wejāakw.

32 Yootül kekwsāäl yōöhoolékwpünil wělaman nel n'hükěk wöntükāooagün ūkteënea. Ooskitkümikw ūkteënea wōönmaje'dühasooagün ; kānooküloo wōoledühasooltikw : nel n'kesepeëmsünootümün ooskitkümikw.

### Chapter XVII.

1 Yootül kūlooswa'günül Sāsoos etüküb'-ünil, ha spümük spümkeek ūlaboopün, ha etümoopün : Me'takwe' tēbūnaskooihak egěhě k'chetūmetūhamā'n kwōös, wělamān kwōös kechetūmetūhamükw kel.

2 Stükā' kel ēlemiltüpün ootüpěltümün m'seu m'hük, wělamān oomeelân askümows-ooagün m'seu tanihí miltübünihí.

3 Ha yoot net askümows-ooagün, ūknūnagoon kel tēpöökt wělāmāwe-Nūkskam-weün, ha neaga ooküjejeha'nea Sāsoos-Neweskool tan pětükimtüpün.

4 Nel kechetūmetūham-üloopün k'taküm-

eegook : n'kesātoon lookāwagūn tan meleūnpūn n'tūlooka'dūmūn.

5 Ha tūkā'ch, Me'takwe', oochīkchetūmetūhamen kel ūkhūkēk net k'chetūmetūhamkoosooa'gūn īkōök tan neseyükwipūn měskw kěhtakūmīgwenook.

6 N'takīnoowātooñāpūn kooeesooūn nīktūk pūmowsooenooūk tanīk wěje-meleūnpūnīk ooskit'kūmīkw. Kel něhkētkūk, ha kel k'melenūk, ha oosaktūm-ÿneapūn ūkūlooswagūn.

7 Tūkā'ch ookūjejetoo'nea m'seu kěkwsāl tanīl kese meleūnpūnīl oochehē ūkhūkēk.

8 Eebūchūl kūlcosooa'gūnīl tanīl meleūnpūnīl, n'melanā'pūnīl, ha oomūsūnūmūneābūnīl, ha ookūjejetoo'nea oolamāwagūn īkōök noojīhan kel ūkhūkēk, ha oolāmsūtūmoote-neapūn k'pētūkemeepūn.

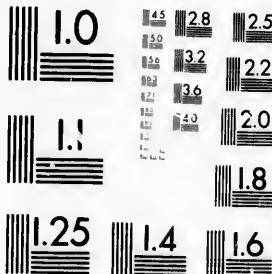
9 N'pabatūmooāwōk. Skat n'pabatūmooāootūmooūn ooskit'kūmīkw; kānookūloo n'-pabatūmooāwōk tanīk meleūnpūnīk, eebūchūl kel nīkt.

10 Ha m'seu kekwsāl tanīl nel, kel na neetūl ; ha tanīl kel, na neetūl : ha nel wějīk-chetūm-metūhāmkoose neetūl.

11 Ha nel skat agwōmk n'tūlmēeu ooskit'kūmīkw; ha yooktūk ēooltooūk ooskit'kūmīkw, ha nel n'pūkūche āēūn. Nūkskamwe-Me'takwe', ankāooōn yooktūk kooesoo'ūnūk tanīk meleūnpūnīk, wělamān lepēskoowewūkch, stūkā' keloon ēlepēsoo'wěūkw.

12 Tan kwěne-wejehāmook, n'tūtūlankāoo-

## IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)



Photographic  
Sciences

23 WEST MAIN STREET  
WEBSTER, N.Y. 14580

25  
22

abūnīk kooesooñňk. Taník yőokt meleñnpūník n'tankāooa'büník' ha skatama wěn skwōöskā'daseu', těpōokt skwōöskéhlütooagün ookwōösül, wělamān tan Nükskamāwā' Wíkheegün eetük n'kekakesātasoo.

13 Ha tükā'ch n'püküche tan āeňn, ha yootüł kěkwsäl ětleëtümanil ooskit'kümikw, wělamān ooteë'nea nel nooledühaswagün n'-kekapsünātasoo oohükāwök.

14 Melanāpün ūkühllooswagün, ha ooskit'kümikw ootakwedühamabünihí, eebüchüł skat tühläowoolte'weük ooskit'kümikw, stükā' nel skat ěle-tühläyaweu' ooskit'kümikw.

15 Skat wekoodümooolooün kooje-wekw, wěhlan ooskitkümikw; kānoooküloo kooje-ankāooanp mündooāooa'günük.

16 Skat tühläowoolte'weük ooskit'kümik stükā' nel skat ěletühläyaweu' ooskit'kümikw.

17 Ooche-nükskämāwāuëhlân nāgümow koolämāwa'günüm iköök; ūkühllooswagün oolämāwagün net.

18 Stükā' kel ěleülgemeënpün ooskit'kümikw nel, netna nāgümow' ělehülgemöök ooskitkümikw.

19 Ha ooche nāgümow nükskämāwěhlüs, wělamān nāgümow ooche-nükskämāwā-tasoolte'nea oolämāwagün iköök.

20 Ha skat těpōokt yookt n'pabatüm-ooawow'eük, kānoooküloo neaga ooche 'mseu taník ooche-oclâamsütümün'ea n'hükëk ookülooswa'günümoołkooök.

21 Wělamān m'seu nā'gūmow oopěskoo-e'nea, stükā' kel, Me'towkwé', ēleheeyún n'hükék, ha nel ūkhükék n'tih, nā'gūmow eooltooük'p ūkhükāānook. Wělaman ooskit-kümíkw oolâmsüt'ümün kel ūkpětükemee-pün.

22 Ha kechetümetühamkoosooagün tan meleünpün, nel 'nkesemelân, wělamān oopěskooe'nea stükā' keloon ēlepěskoo'eukw.

23 Nel n'tih oohükāwök, ha kel ūktih n'hükék, wělamān nāgūmow ookekawöle-pěskooëhlan, wělamān ooskit'kümíkw ooküjejetoon'ch kel ūkpětükemeepün, ha ūktüle-moosalân nāgūmow' stükā' nel ēlemoosa'leün.

24 Me'takwe', n'pawa'tümün tanik meleünpüník n'wejāagoon tan āe; wělaman ūksügħtoōneż n'kechetümetüham-koosooagün tan meleünpün; eebuchül küsēlmeeepün měskw ooskit'kümíkw kesetasinook'.

25 Uksüsāuë-me'takwe', ooskit'kümíkw skat k'nūnagooünāweepün, kānooküloo nel k'nūnooloopün, ha yookt ooküjejetoooneapün kel pětükemeepün.

26 Ha n'takenooātooönāpün kooesooün, ha n'takenooātoo'ncħ, wělamān ūksēlmükwooagün tan wějiksēlmeeeyüpün eoop' oohükāwök, ha nel n'teüp oohükāwök.

### Chapter XVIII.

1 Taněk Sāsoos kese-eetüküpün yootülkülooswa'günül ūlehāāpün máweu' tanihī

ĕgĕhkemajihī ūkamūk sebooses Kĕdlŭnk, tan tĕt āikpūn 'npesonkekān, tan nāgūm kĕsūh-hâtpūn ha neaga tanihī ĕgĕhkemajihī.

2 Ha Sooda tan ēhke'nooĕhlatpūn ookuj-ejetoonāpūn yoot kŭtakŭmíkwses, eebŭchūl Sāsoos mĕskeu' ootülehanāāpūn ha maweu' tanik wĕtükĕhkemoojik oohukék.

3 Netwāje Sooda kese wekwěhla oomawōhkān ooskedape ha neaga Pălooseūk ha k'chepatüleasūk ooskenoosūmoođ, pĕdabaso'o'būnīk net tĕt pĕdasenūmatoo'būnīk ha pūsakwhēnmagūnoohooltoo'būnīk, ha n'sakoosooünhooltoo'būnīk.

4 Netwāje Sāsoos ookujejetoonāāpūnił m'seu kĕkwsäl tanil kĕdeegūhagil oohukék, ha ootüle-hanābūnīhī ootehabūnīhī: Wĕn kwelooĕhék?

5 Ootasedāmawa'būnīł: Sāsoos Nasālĕtkāoo. Sāsoos ootīha: Nel nūt nāgūm: Ha neaga Sooda tan ēkenooĕhlatpūn oomowega-boo-ĕnĕbūnīhī.

6 Netwāje kese yūhâtpūn, Nel nūt nāgūm sĕteiabasoo'būnīk ha m'sakūna-tĕscol-too'būnīk, k'takūmeegook.

7 Netwāje apch oopabĕh-chemabūnīhī: Wĕn kwelooĕhék? Ha etūmootoo'būnīk: Sāsoos Nasālĕtkāoo.

8 Sāsoos asedamat: K'tehoolooobapūn nel nūt nāgūm: netwāje kwelooĕhyāk w keseltūmwōök nektük oomăjeabase'nea.

9 Welamān kŭlooswagūn ūlīhē tan

eetūmūnpūn' Níktük taník meleūnpūník skatama wén n'kuskahlaoo.

10 Net Semoo Peāl tūmookěhtūheegūn ootein ha oonč'kwakātoon, ha ootükúmal 'kchepatūl'eas ooskenoo'sumūl ha oomuntéh-mooón enakatooā oochâlgüs. Yootül ooske-noo'sumūl lewe'sooül Malküs.

11 Netwāje Sāsoos ootihal Peālül: Pesěht apch petūlow'ünük ūktūmkwěhtūheegūn: toošsmoo'teül tanil N'mihtakws melitpūníl, skatücha'l nükahlow'?

12 Toocheu' noopāusāwín ha neaga kěpteenük ha ootăpūsésümooō Lěsweesük ootakoonawöl Sāsoosül, ha cokülpelawöl.

13 Ha tūmk oopěje-külatükünawöl Anǔsk eebřchůl Anǔs Keieep oosilhoosül, ha Keieep tulkche-patüleasňweu' net peme'gütük.

14 Ha Keieep nüt nágüm tan yūhatpūn Lěswees mowägūnootümatit ooche-kanewinp' pěskw ooskedap oocheměcheněn ooche pūmowsooenoo.

15 Ha Semoo Peāl ha neaga kütük nootükěhkemoot, oonoosookooawöl Sāsoosül. Nüt nootükěhkemoot ochikchijekwōdsoo k'chepatüleasoočkōk, ha ūküsāwijāwöl Sāsoosül k'chepatüleas weekük.

16 Kānooküloo Peāl skěh khagňuk kwōdchňumeu'. Netwāje net nootňikěhkemoot tan ochik-chijekwōdsoo k'chepatüle..soočkōk nootěhě ha ooküloolál pílskwěsesül noojiskha-güněleejíl, ha ooküsāgeemäl Peālül.

17 Toocheu' pílskwëses noojískhagünět ootíhal Peálül: Skatea' kel pëskw taník nootük-ěhkemajíhí woot ooskedap? Eetüm: Nel skat.

18 Ha nootlookhüteejík ha neaga ɔpüsāāsük net tet skültooük; kesütoctooüsoowöök mugiuseül, eebüchül ütkāoo, ha tüle-oosoolto-öük, ha Peál oomowegabooín' ha tüloo-oosoo.

19 Netwáje k'chepatüleas pabëhchemál Sāsosůl ooche ěkěhkemajíhí ha neaga ooche ootükěhketoogün.

20 Sāsos ootasedämál: N'mësooe-ooskoooodümünäpün ooskit'kümíkw; mäjemeu' n'-tütlükěhkegëmeepün hemeawígwamük, ha neaga k'chehemeawígwamük, tan tet 'mseu Lesweesük ětlemowehatit. Ha mëskw kékw kegemeu' n'teetümookoopün.

21 Kékwsá' nel wëjepabëhche'meün? pabëhchemán' níkt noodooütpüník. Sagíht, ná'-gümow ooküjejetoo'nea tan yööhookpün.

22 Yoot keseheetük, pëskw noojítkwöönkét tan kwíheu' sëhkét, oosúkskātooöl Sāsosůl ooseesköök, ootíhal: Net tèleasedämüt k'chepatüleas?

23 Sāsos ootasedämál: Wöbülawëstoo-önsüpün ochënspeuwödläm' ãwöbülöhák; känooküloo woolawëstooönsüpün, kékw wáje tükümeün?

24 Anüs ootülpchetakânül külpe'sooül Keie'pk.

25 Ha Semoo Peál skëh ha oo-oosoo. Netwáje ootehawöl: Skat ea kel pëskw nágüm

nootükěhkemajíhí? Nāgūm eegūnāwě, ha eetüm: Nel skat.

26 Pěskooük nikt k'cheapatü'l'eas ooske-noosüm, ootülnábāmül nāgūm tan oochalgüs Peäl měntěhmooötpün, ootihal: Skat ktüle-nüme-hoo'loopüs kel n'pesoon-kekanük neseu' nāgūm?

27 Apch netwāje Peäl eegūnāwě, ha woolëutě nabaha [ahām] mütěhtaksoo.

28 Toocheu ooche-majěp-ha'nea Sāsoosül Keiepk, ha ootülpiphawöl k'chesakümweegük. Ha oospasake'u: ha nāgūmow skat ūkseaba-se'weük k'chesakümowigwamük, wělamân skat ootoogwōgwěh-tasool-teunea; kānookūloo wělamân ookesemeje'nea nānkūmehagāwā' wikhüpaltémük.

29 Peloot netwāje ūlenoodühat āoolteelit ha eetüm: Kěkwsā' m'setooagün pějíptooëkw woot ooskedap?

30 Asetěgül-oosool-tooük ha ootehawöl: Skat wōbūlookāwenooweekooosübün', skatüp ūkmeloonāwín kel.

31 Peloot netwāje ootihá: Kelooow' we-kwěhlook ha t'ploomook, lítploomook tan ělküm'awík ūkbootoosoagünoowō. Netwāje Lěsweesük ootehawöl: Neloon skat n'kesél-tūmagāoon'āwín' n'nāpahaněn' wěn.

32 Wělamân Sāsoos ookiilooswagün ūlīhě tan eetüküpün tanüp ūleegün n'pooagün na-poohcoht.

33 Peloot netwāje apch ūksahat k'chesa-

kūmow-īgwamūk' ha nooīhk weman Sāsoosūl, ha ootīhal: Kel net Lēsweesūk ookīnchā-mūsmoowōl?

34 Sāsoos asedāmāt: Koojewīh'tūmun tā yoot kel ūkhūkēk? kūsūna kūtūkīk k'tehoo'-goon ooche nel?

35 Peloot asedāmat: Nel ea' Lēswees? kel nēktōökūmīkseeēkw ha neaga k'chepad-ūleasūk n'mīlkānāāpūnīl kel. Kēkw kese-ūlookēps'?

36 Sāsoos asedāmat: Nel n'kīnchāmūswakīm skat yoot ooskitkūmīkw tūlāaweu'. N'kinchāmūswakīm tūlāawīk yoot ooskitkūmīkw, nooskenoo'sūmūk ooche-megakhūtenea'p nel skat n'poonēhlūgāwūn Lēsweesūk oopete-noo-ow-īkooōk Kānookūloo tūkā'ch n'kīnchāmūswakīm skat tūlāaweu' tēt.

37 Peloot netwāje ootīhal: Kīnchamūsoo ea' kel? Sāsoos asedāmat: Kel kese-eetūmūn, eebūchūl n'kīnchāmūsoo. Ooche yootūl wējenūmeekwōōseanpūn, ha ooche yootūl wējepūkūche-ayānpūn ooskitkūmīkw, nūspeu-wōōlāmādūmūn oolāmāwagūn. M'seu wēntan ētlāowīt oolāmāwa'gūnūk, jīksūt'ūmūn ēl'āwēstoo.

38 Peloot ootīhal: Kēkwsā' ea' oolāmāwa-gūn? Ha kese eetūk yoot apch ootūle-noodūha'n Lēswees āooltelit, ha ootīha: Skadama n'mūskūmooawūn āwōbūlāta'kw oohūk.

39 Kānookūloo k'tūlmahtooba n'poonēhlan ooche kelooow' pēskw nānkūmehagāwā' wīk-

hǔpaltem̑k. Koole-dūhadūmūn'ea netwāje nel n'poonēhlän ooche kelooow' Lěsweesük ookīnchāmūs-ūmooōl?

40 M'seu' netwāje apch kǐntakwsooltooōk, etūmootooōk: Skat woot, kānookūloo Balaba's. Net Balaba's kǔmootūněsks.

### Chapter XIX.

1 Toocheu' netwāje Peloot wekwěhlal Sāsoosūl ha oomatūhal.

2 Ha sūmagūnūsük ootūluskūn-wōtūmūn'-ea chetookā'pesoot' menooseā', ha oochetookā-pela'nea, ha mooskwōōnīmkwōōpěhtěh wesāgūnūsoot' oonasāhtooōnea.

3 Ha pětabase'neal, ha etūmootooōk: Koolasekoopūn kel kīnchamūsweūn Lěsweesoočkōōk. Ha ookaske-gwěhtahawōl.

4 Peloot apch ootūlihan ha ootīha: Sagīhtōōk, n'pějīpha āoolteěkw koojīkchījetoo'nea nel skat 'nmūskūmooūn patawěhka-sooagūn oohūkěk.

5 Netwāje wěchkooe-noodahat Sāsoos oopūskūmūn chetookā'pesoot' menooseā', ha neaga mooskwōōn-īmkwōōpěhtěk wesā'gūnūs-ooot', ha ootīha: Sagīhtōōk ooskedap'.

6 Netwāje k'chepatūleasük ha noojīk-wōōnkateejīk němehatit, ūksekowā-wěstooōk, etūmootooōk: Sedakwtaha'n! sedakwtaha'n! Peloot ootīha: Kelooow' wekwěhllook ha sedakwtoohook! eebūchūl nel skat n'mūshūmooūn patawěh-kasooagūn oohūkěk.

7 Lěsweesük ootasedāmawōl: Bootoosoo-

ag̃ün n'te'-enā'n : ha neeloon n'bootoosooa'-g̃ünün ēlk̃umawīk chooe-měche-něp' ; eebūch-ūl lěhlūsoopūn Nūkskam ookwōčsīn.

8 Netwāje Peloot noodūk yoot kūloos-wag̃ün, coopeāmesēksīn,

9 Ha apch ūksēhē k'chesakūmowīgwamūk, ha ootīhal Sāsoosūl : Tama' ktūtlāyow' ? Kānookūloo Sāsoos skadama ootasedēmow-eūl.

10 Toocheu' Peloot ootīhal : Skat kūl-ooleu ? skat ūkūjejetooün nel n'teİN tūpēltūmooag̃ün ūktasedakwtūhoo'lūn ? ha neaga n'teİN tūpēltūmooag̃ün ūkpoonēhlūlūn ?

11 Sāsoos asedāmat : Kel skatūp ūktē-eeuwün tūpēltūmooag̃ün ooche nel, skat ooche-mīl'oomook' spūmūk. Netwāje nāgūm nūt tan melooět n'hūk, peěmkekoon lakūmīkssooag̃ün āit.

12 Net wějātagāmūk Peloot ootūkwāje-boonēhlal. Kānookūloo Lěsweesūk kintakw-sooltooūk etūmootooūk : Poonēhlūt wōot ooskedap, skat koosewāwewün Sesūl. Tan wěn kesēhlūsīt ookinchāmūssooİN, oonathūm-ooöl Sesūlūl.

13 Netwāje Peloot nootūk yootūl kūloos-wa'g̃ünūl, oonootěphāl Sāsoosūl ha ūpěssoo bootoosoo-ag̃une-kwootūpoot', tan tět lewīhtasoo Lapskūneeg̃ün owt, ha Lěsweesoođoo-āmūk, Gabbata.

14 Net kesook oolăjoołtīn nankūmeha-gāwā' wīkhūpaltemūk, ha tamahal' paskwě.

Ha oot̄ha Lēswees: Saḡlh̄šök, k̄inchāmūsmooōh!

15 Kānookūloo k̄intakwsooltooūk: Ulm̄pha'n! ūlm̄pha'n! sedâkwt̄ha'n! Peloot oot̄ha: n'tase'dakwtaha'ch k̄inchāmūsūmooō? K'cheapat̄uleasūk ootasedāmawōl: Skadama n'teewawīn k̄inchāmūs t̄epōōkt Sesūl.

16 Toocheu netwāje oopoonātooōnān'eal Sāsoosūl oopeteenooōk ootasedākw-t̄haselīn. Ha nāgūmow wekwēhlawōl Sāsoc̄sūl, ha oot̄l̄iphawōl.

17 Ha p̄umegalal oochebeat-koomūl, ha ūl̄ih̄e net tan ēlew̄htasīk, Oosūgat̄p, tan Lēswesooōdooāmūk lew̄htasoo, C̄olḡta;

18 Tan t̄et ētle-sedâkwt̄hat̄it, nāgūm ha neaga sedâkwt̄hasooōk kūt̄ukīhī nesoo wejāachīhī, t̄hēdooīkagoo, ha Sāsoos ā'baseu'.

19 Ha Peloot wesooūnhasoo āw̄ikhūk, ha oosasetask̄ehtoon chebeatkōōk. Ha ūlooīkhasoo: Sāsoos Nasalētkāoo, Lesweesūk ook̄inchāmūsūmooōl.

20 Netwāje yoot wesooūnhasoo ūktanākwsooōk Lēsweesūk ēket̄moot̄it, eebūchūl net ētlesedâkwt̄ōhoot kweheu' oodāānēk; ha ūlooīkhasoo Lēswesooōdoowāweu', ha Glekāwōdoowāweu', ha Iātūnwōdoowāweu'.

21 Netwāje Lēsweesūk ookechepat̄uleasūmooōd oot̄hawōl Pelootūl: Moo sak ūlooe-kūmookūch', Lēsweesūk ook̄inchāmūsūmooōl: ūlooīkhūmoon'tak': Eet̄moopūn nel Lēsweesūk ook̄inchāmūsūmooōl.

22 Peloot asedāmat: Tan keswīkhūm, n'kesewīkhūmün.

23 Toocheu' sūmagūnūsūk kese sedakwtūhatit Sāsoosūl, wekwēhtooōn'eal oohūlgwootāwa'gūnūl ha oonāwīchpūnmūneal, ātāseu sūma gūnūs n'koojechpūt; ha neaga ootūpskwōōns. Net pūskoonas skadama legwōdīgūneu', ha ooche-maje-atūketa'hasoos' kwōōnaskweu malūmūtā ēmēkāu'.

24 Netwāje yōōhoodooltooūk: Chegow' skat skwōōskenā-too'wūkw, kūtootēhmow-tooltenēch tak wēnūch oomūchēsoom. Wēlamān Nūkskamwā Wīkheegūn tan eetūmooōk ūlīhē: Oosesēnmān'eal n'tūlkwōōtāwa'gūnūl, ha ookūtootēh-mowtool-te'nēa n'tūpskwōōns.

25 Yootūl kēkwsāl sūmagūnūsūk ēlook-hūteetitpūnīl. Ha kweheu' skūltooūk Sāsoos oochebeatkoomūk, Sāsoos wegoowōōsūl, ha neaga Male Clopūs oonesooeteejīl, ha neaga Male Mādlān.

26 Sāsoos netwāje nēmīhat wegoowōōsūl ha neaga net noodūkēhkemoojīl tanīl moosalajīl sēhke kwīheu', ootīhal wegoowōōsūl: Apet, sagehan' kwōōs.

27 Toocheu' ootīhal noodūkēhkemoojīl: Sagehan' kegoowōōs'. Ha wējātagāmūk net tūpaskoodeegūn nūt noodūkēhkemoojīl ootūlīphal weegūk Sāsoos wegoowōōsūl.

28 Net agimte Sāsoos eebūchūl ookūjeijihtoon m'seu' kēkwsāl tūkā'ch n'keka-kesātasīn,

wělamān Nūkskamwā' Wíkheegün tan eetū-mooīk kesātasoop, eetūm : N'kūtoowōsūm.

29 Net malikeeſees net ūpoo p'sūnpē penegūl ; ha oochipsūnpātoo'nea sīnkūlateegün, ha oonasakw'hūmūn'ea ha ootūlakwhūmooon'ea cotoonūk.

30 Sāsoos netwāje kes mēs'ūnūk penegūl, eetūm : Kesātasoo ha ūlaagoo, ha ēkoolamoo.

31 Netwāje Lēsweesūk eebūchūl oolajoo-agūnekeesook net keesook, wělamān m'hūk-eūl skatūp ëeuëūl chebeatkwíkōk atlasim-coe-kesookūk, eebūchūl net atlasimooeke-sook k'chekeeesook net, oopagoowōōma'nea Pelootūl ookatooōl tūmīhtēhmoo-ootūp ha pūlewoopliphak.

32 Netwāje sūmagūnūsūk pědabase'nea ha tūmēhtooōn'eal tūmkāwāl ookatūl ha neaga kūtūkīl tanīl wej'e-sedakwtoohoot.

33 Kānookūloo pějeēe ūt Sasoosūl ha němehatīl ooměchenalīn tūkā'ch, skatama ootěměhtooōw'neal ookatūl.

34 Kānookūloo pěskw nīkt sūmagūnūsūk oosaphal ēpmělwalit tūkūteegūnūk, ha nūk-ūsaeu' pūgahkūn ha samagwōn wějesakhee-jooūk.

35 Ha nūt tan kese-nūmīhtakw kesīn-speuwōōlaměh, ha oonūspeuwōōlāmāwagūn oolamāweu', ha ookūjejihootan eetūk oolamā, wělamān kelooow' neaga koolamsūtūm-ootenea'p.

36 Ebūchūl yootūl kēkwsāl wējekesātase-gīl wēlamān tan Nūkskamāwā' Wīkheegūn edūmooīk, ūlāu : Pēskoon ooskūneesūm ska-tūch tūměhtaseū'.

37 Ha apch kūtūk tan āwīkhasik Nūks-kamāwā' Wīkheegūn īkōök, eetūmooīk : Ootūs-agehawōl'ch nāgūm tānīl saphatītpūnīl.

38 Ha agīmtē yoot, Soosēp tan tūlā' Alīmūteāk, tan Sāsoos oohūkēk wētūkēh-kemoot', kānookūloo ke'gemeu' eebūchūl oonūgaala Lēswees, pagoowōōman Pelootūl ookesēltūmagoon oomajěptooōn Sāsoosūl oohūk : ha Peloot ookesēltūmooōn. Netwāje pūkūchehē ha oomajěptooōn oohūk Sāsoosūl.

39 Ha neaga Nīkoodēm pūkūchehē tan tūmk oopūkūchehanāāpūnīl Sāsoosūl ne'-baeu', ha oopějīptoon [n'pesoonūl] mūl ha alos wowěūkihē tamaha'l n'koodāt'kw kěsit-keegoon.

40 Toocheu' wīhkvwěhtoo'ōnea Sāsoosūl oohūk', ha wīsěgěhlawōl atoolhawā'gūnōōk, maweu yootūl melepoockīl : tan Lēsweesūk eelěhlahtīt n'pooenooūl pooskūnatīt.

41 Net tan tēt ētlesedākwtūhootpūn n'pe-soonkīkan ēupūn, ha n'pesoonkīkanūk ēupūn pelā' pooskūnegūnalūkw, net tēt měsk wěn māch kese poonawūnaweeepūn.

42 Netwāje net tēt poonatīt Sāsoosūl ooche Lēsweesūk oolajoo-agūne-keesook-ūmoowō ; eebūchūl net pooskūnegūnalūkw kwīlheu ēupūn.

## Chapter XX.

1 Net ūmskooōsāwā' keesook kese atlas-mooekīskāk, Male Mädlān püküchehē poos-kūnīgūnalūgōök wesūge-oospasweu' chēl māch piskūtpooküt, ha nūmīhtoon pūnōpskw wějesāma-tasiks pooskūneegūnalūgōök.

2 Netwāje kwōskwhoo ha oopüküchehanūl Semoo-Peālūl ha kütükil noodükēhke-moojil tanil Sāsoos kēsēlmajil, ha ootīha: Oo-chemājiphawow Uksakūmamūnooūl pooskūneegūnalūgōök, ha skat n'kūjejetoonāwīn tan tēt poonatīts.

3 Netwāje Peāl machēhē ha kütük noodükēhkemoot, ha pětkaootooūk pooskūneegūnalūgōök.

4 Ha tükweu' kwōskhooūk, ha kütük noodükēkemoot oonükūlal Peālūl, ha tūmk püküchehē pookūneegūnalūgōök.

5 Ha chetooōmkwěssit ha oonūmīhtoonūl atoolhawēg'ūnool ēlagwāgīl, kānokūloo skada-ma ūksēhāwe.

6 Toocheu' Semoo Peāl oopükuchehan oonoosootēhkooōl ha ūksēhē pooskūneegūnalūgōök, ha oonūmīhtoonūl atoolhawēgūnool ēlagwāgīl.

7 Ha kasegūhoosoot' tan wīsātpěbesítipn, skat wītāwe atoolhawēgūn ūkōök, kāncokūloo kesangūnasoo ha chpahtē.

8 Toocheu' netwāje kütük noodükēkemoot neaga ookūsahan, tan tūmk pēgūche-

hatpūn pooskūneegūnalūgōōk, ha oonūmīhtoon ha oolamsūt'umūn.

9 Eebūchūl mēskw oonūstūmoonea tar ēlwíkhasík Nūkskamāwā Wikheegūnūk, chōō oochenūmchēsoo n'pooa'gūnūk.

10 Netwāje nootūkēhkemoojík apch machēhkow-ootooūk wegoo-owíkooōk.

11 Ha Male skēh kwiheu' pooskūneegūnalūkōōk kwūchūmeu', tūldāmoo. Ha āptūdāmīt cheetooōmkwēssit ha oopootapūtūmūn pooskūneegūnalūgōōk.

12 Ha oonūmīha neesoo asāle wōbēgūnūhmook, ēbelejīhī pēskw ēlkwēsīnlītpūn, kūtūk ūlsedēsīnlītpūn Sāsoos oohūk ētēkpūn.

13 Ha asāleūk octehawōl : Apet, kēkwsā' wētā'meūn ? Ootīha : Eebūchūl majēphawow' n'sakūmam, ha skat nkūjejeha'weūk tan tēt poonēhlatīts.

14 Kese eetūk yoot wēswēgabooowēssoo ha oonūmīhal Sāsoosūl sēhkēlejīl, skatūloo ookūj-jejeha'weūl Oosāsooswelīn.

15 Sāsoos ootīhal : Apet, kēkwsā' wētā'meūn ? Male ledūhasoo noojīn-pesoon-kekānīhkēt, ha ootīhal : Sakūm, kel kese-majēphūtsūpūn, n'sūtoomooīn tan tēt poonūt, ha nelūch n'majēpha.

16 Sāsoos ootīhal : Male ! Male kwōol-pega-boowēsōo ha ootīhal [Lēsweeswōdooāmūk] Labone ! tan eetūmooōk, Noodūkēhke-gāmīt !

17 Sāsoos ootīhal : Moo sak samēhlee-

kūch, eebūchūl māch mēskw noonagīhow N'mihtakwsūk. Kānookūloo ūlīh' n'sewēsūk āooltetīt ha k'tīhan, noonagīh nel N'mihtakwsūk' ha kelooow' K'mihtakwssooōk, ha nel Nūkskamk, ha kelooow' Kūnūkskamooōk'.

18 Male Mādlān pūkūchehē ha pějiptooōn kūlooswagūn noodūkēhkemoojīk net nāgūm ookesenūmīhal Uksakūmamūnooūl, ha yootūl kēkwsāāl ookesē-yūhōōchūl.

19 Netwāje net keesook wělagweewīk am-skooōsāwā keesook, kese atlase-mooekīskak, ha khagūnūl k'pahasooōt ētle-mowe-hatīt nootūhkēhkemoojīk eebūchūl oonūgalawō Lěs-wees, Sāsoos pūkūchehē ha ābaseu sēhkēh, ha ootīha : Wōntūkāooagūn ēich ūkhūkāwōk.

20 Ha keseyūhat neetūl kūlooswa'gūnūl ooměswātooaanūl oopetenūl ha ēpmělwōt. Toocheu' noodūkēhkemoojīk wōōledūhasool-tooūk němehatīt Uksakūmamenooūl.

21 Netwāje apch Sāsoos ootīha : Wōntūkāooagūn ēich ūkhūkāwōk. Tan ēle-ūlgemītpūn N'mihtakws nel ēleūlgimlēkw kelooow'.

22 Kese eetūk neetūl ooněssāmootooōh, ootīha : Kūmūsūnawō Wějeoolenewěskwīt.

23 Tanīk wěník ootūlkūmīksooagūnōoōl 'nhěltūmooēkw, n'hěltūmooanūl : ha tanīk wěník ootūlkūmīk-sooagūnōoōl skat n'hěltūmooākw, skat n'hěltaseweūl.

24 Kānookūloo Tooma tan elewehoot neaga Tūkwēs, skat wejāoo-owibūnīhī tan toocheu' Sāsoos pěg'ūchehat'.

25 Netwāje kūtūkīk nootūkēhkemoojík ootihawōl: Uksakūmamūn kese nūmehanoo. Kānookūloo Tooma ootīha: Skat nūmīhtooawōn' oopeteenūk chīlmeegil chīsūkheegūnūl, ha skat pejēh'tooōn (n'tūlooigūnīlch) n'pūskēlchawūn chīlmeegil chīsūkheegūnūl, ha skat poonēh'tooōn' n'peten ēpmēlwōt, skatūch noolāmsütūmooūn.

26 Ha kese oogūmoolchīn kēsoogūnūkāk noodūkēhkemoojík apch mowīh'eyūk lāmīgwām', ha Tooma wejāooō, ha Sāsoos pūkūchehē kha'gūnūl k'pahasooūl, ha ābaseu'sēhkēh, ha eetūm: Wōntūkāooagūn ēīch ūkhūkāwōk.

27 Agīmtē ootīhal Toomahūl: Chkooěht ūkpūskēlchowūn ha sagihtooīn n'petenūl, ha ch'kooīnskēs' ha poonēh't ēpmēlwei': ha moo sak kūlootūmookūch, kānookūloo woolāmsütūmoon'.

28 Tooma asedāmat, ootīhal: N'sakūmām, ha Nūkskamūm.

29 Sāsoos ootīhal: Tooma, eebūchul kesenūmīhī kesewōölāmsütūmūn: wōölāooltooūk tanīk skat nēmetootīkw, ha kese wōölāmsütūmūn'ea.

30 Ha ūktanagūttool kūtūkīl kenooōskoodeegūnūl Sāsoos kesātakwpūnīl ēlkwābehalit ēgēhkematpūnīhī, tanīl skat āwīkhaseenookīl yoot wīkheegūnūk.

31 Kānookūloo yootūl wējewīkhaseegil wēlamān kelooow' koolāmsütūmūnea'p Sāsoos

Oonewěskoořn, Nūkskam Ookwōšsūl; ha wělamān kteēneap askūmowsooagūn ēleoolāmsūtūměkw.

### Chapter XXI.

1 Agimtě yootūl kěkwsāäl Sāsoos āřch leměsooělūsoo nootükěhkemajihī kwíheu' Teibeleūs oosoobākoom. Ha yoot ēleměsooělūsít.

2 Moweooltooúk Semoo Peāl, ha Tooma tan lewesoo Tūkwěs', ha Nataneāl Cānāk Goolelětk tūlā, ha Sěbūde neesoo ookwōšs', ha neesoo kütükīhī noodükěhkemajihī.

3 Semoo Peāl ootīha: Nājenūměsöök'. Ootīhawōl: Ha neloon na wejāoolübūn. Unoomaje-abase'nea, ha těběsooltooúk sloopūk, ha net pěmītpookak skadama kěkw nāpatoo'eük.

4 Kānooküloo ēhchěhwōk Sāsoos sěhkěh pěmamkīkak; kānooküloo nootükěhkemoojík skat ookүjejehawewōl Oosāsoosweelīn.

5 Netwāje Sāsoos ootīha: Wasestōök, ūkteēnea kěkwsā' mechasík? Ootaseděmawōl, Skadama.

6 Ootīha: Lejooěhpěhlōok aap enakadook sloopūk, ha k'muskümüneá'ch. Netwāje chooěhpělatít, ha tükāch ootalooetěběh-lawōl kěsíptūhoogět nūměs.

7 Netwāje nūt noodükěhkemoot tan Sāsoos kěsělmajíl ootīhal Peālūl: Uksaküma-mūn nūt. Netwāje Semoo Peāl noo'tūmat

Uksakūmāmenocūl, oonasātoon ootūpskwūns, eebūchūl ēmēsūkāu, ha chooōpēlūsoo soobāā-gōōk.

8 Ha kūtūkīk nootūkēhkemoojīk hūkwa'-heyīk ūpūsoolg wah'mōōk, eebūchūl skat oopihchēhkatūmoonea kūtakūmīkw, tamaha'l nesātkw' wōōskwōōnūk, ocpēje-sowpēkhoclawōl a'peūl p'sūnpooūl nūmēsūk.

9 Netwāje kese natūkeiabaseetīt oonūmīhtoo'nea skwōōt loosākūt'eūl, ha nūmēs tēsakweu ūlūsīn, ha hūpān.

10 Sāsoos ootīha : Ch'kooiphook ankwoōch nūmēsūk tanīk tūkā'ch nāāpūhāāgwīk.

11 Semoo Peāl tēbēsoo ha ookapūteiāch-kwemal apeeūl, p'sūnpooūl k'chenūmēs', n'koodatkw' chēl nanīnsk chēl uīhī ; ha kēsītpūn skadama sūgwōōskēseu' aap.

12 Sāsoos ootīha : Ch'kooabasīkw, ha spaśhpoołtīkw. Ha skadama wēn nīkt nootūkēhkeemoojīk oopējekenapēe'uūn oopabēh-cheman ootīhan, Wēn kel ? eebūchūl ookūje-jehawōl Uksakūmamūnooeelīn.

13 Sāsoos pūkūchehē ha wekwēhlal hūpanūl ha oomelān, ha neaga nūmēsā'.

14 Yoot tūkā'ch noohooāwā' ēlemēsooēl-ūsīt Sāsoos tanīhī wētūkēhkemajīhī oohūkā'wōk, keseuchenūmchēsīt n'pooa'gūnūk, kese abījeebēt.

15 Netwāje kesepoolteetīt Sāsoos ootīhal Semoo Peālūl : Semoo, Sona ookwoōsūl, ūk-peēmīksēlme skatūk yooktūk ? Ootīhal : Aahū,

N'sakūmām, ūkūjejihooton kūmoosalūn. Ootīhal : Sūmān' n'tūseepesūmūk.

16 Apch ootīhal nesāwā' : Semoo, Sona ookwōsūl, kūsēlme ? Ootīhal : Aahū, N'sakūmām, ūkūjejihooton kūmoosalūn. Ootīhal : Ankāooan' n'tūseepumūk.

17 Noohooāwā' ootīhal : Se'moo, Sona ookwōsūl, kūsēlme ? Peāl oosegēltūm eebūchūl ootehoogoon noohooāwā' Kūsēlme ? ha ootīhal : N'sakūm, kūnūkachejetoonūl m'seu' kēk-wsāl ; ūkūjejihooton kūmoosalūn. Sāsoos ootīhal : sūmān' n'tūseepesūmūk.

18 Ulīhē, ulīhē, yūhool', āwasesweūn, kūspilseepūn ha ūkpūmehapūn tan ēleooledūha-dūmūn. Kānookūloo k'cheuskijenoowehayūn, ūksooiptenēsūch, ha kūtūk'ch kūspeelūkw, ha tūliphūkwch tan skatūch wēledūhadūmooūn.

19 Ha yoot wēje-eetūkūpūn oonūstōōhmūn tan ēleegūk n'pooagūn Peāl kēde-oochik-che-tūm-etūhamat Nūkskamūl. Ha kese-eetūk yoot ootīhal : Noosookoowin !

20 Peāl kwēlpégāboo-wēsít oonūmīhal neetūl nootūkēhkemoojīl tanūl Sāsoos moosalajīl, oonoosookoowōl, tanīl neaga wēlagwīhpoo-tīmk ūsītkwēsīkpūnīl oopūskoonūk, ha eetūmoopūn, N'sakūmam, tan woot nūt tan kēd-ooe-kenooéhlūsk ?

21 Peāl nēmīhat ootīhal Sāsoosūl : N'sakūmām, ha kēkwsāūch woot ooskedap ūlookē ?

22 Sāsoos ootīhal : Nel ūlewōōledūha-dūman' ootein tūkeu' pūkūche'hayan', tama

koo-owche-hoogoon kel? Kel noosockooin nel.

23 Netwāje yoot kūlooswagūn wěje-machě-sisahak wíjegedooltejik oohūkāwōk nüt nootükčhkemoot skatüp ooněchenawūn. Ha Sā-soos skat ootīha-we'pūnīl skat ooměchenawūn; kānookūloo : Ulewōoledūhadūman' ooteein tūkeu' püküche'hayan', tama' koo-owche-hoogoon kel?

24 Woot nüt nootükčhkemoot tan něspeuwōölamatük yootül kěkwsäl, ha ookes-wíkhümünepūnīl yootül' kěkwsäl, ha n'kuj-ejíhtoonān' oonüspeuwōölämāwagūn ülīhě.

25 Ha neaga ūktanagütool kütükil kěkwsäl tanil Sāsoos kesātakwpūnīl; ha wíkhasegüp' ā'daseu', n'tüledūhad'ümün ooskitkümíkw chā-lüp skat oonükānümooñl wíkheegünül tanil āwíkhasegílp'. Amen.

